

**CONSTITUȚIA
REPUBLICII SLOVACE**

SK

CONSTITUȚIA REPUBLICII SLOVACE

Prezentare generală

Prof. univ. dr. Ștefan DEACONU

1. Scurt istoric

Republica Slovacă stăpânește un teritoriu care în Antichitate era locuit de triburi dacice, celtice și germanice, iar mai târziu acest teritoriu a fost parte componentă a Imperiului Roman.

Poporul slovac este de origine slavă, iar strămoșii săi au ajuns pe teritoriul actualii Slovacii între secolele V și VI, în timpul migrațiilor. Mai multe regiuni ale Slovaciei au aparținut de-a lungul timpului Imperiului lui Samo, prima entitate politică a slavilor, apoi Moraviei Mari, Regatului Ungariei, Imperiului Habsburgic, Imperiului Austro-Ungar și apoi Cehoslovaciei.

După dezintegrarea Moraviei Mari, la începutul secolului al X-lea, maghiarii au anexat treptat teritoriul actual al Slovaciei. La sfârșitul secolului al X-lea, Slovacia de sud-vest a fost încorporată în Principatul Ungar, aflat pe atunci în expansiune (după anul 1000 devine Regatul Ungariei). Mare parte din Slovacia a fost integrată în Regatul Ungariei până în anul 1100, iar regiunile din nord-est până în jurul anului 1300. Datorită nivelului său de dezvoltare economică și culturală ridicat, Slovacia și-a menținut o poziție importantă în cadrul noului stat. Timp de aproximativ două secole, s-a bucurat de autonomie ca Principatul Nitra, în cadrul Regatului Ungariei. Așezările slovace s-au extins până în zona nordică și sud-estică a Ungariei actuale, în timp ce maghiarii au început să se stabilească în sudul Slovaciei actuale.

Slovacia medievală este caracterizată de orașe active, construcții de piatră și dezvoltarea artelor. În 1467, Regele Matei Corvin a fondat prima universitate în Bratislava, dar instituția a fost desființată după moartea acestuia.

După ce Imperiul Otoman și-a început expansiunea pe teritoriul Regatului Ungariei, ocupând Buda la începutul secolului al XVI-lea, centrul Regatului s-a mutat către Slovacia, iar Bratislava (cunoscută ca Pressburg sau Posonium pe atunci) a devenit capitala „Ungariei Regale” în 1536. Pe măsură ce turcii s-au retras din Ungaria în secolul al XVIII-lea, importanța Slovaciei în cadrul Regatului a scăzut, deși Bratislava și-a menținut statutul de capitală a Ungariei până în 1848, când Budapesta a fost declarată noua capitală.

În timpul revoluției din 1848-1849 slovacii au fost de partea împăratului austriac, deoarece scopul lor era separarea de partea ungară a monarhiei austriece,

dar nu și-au putut îndeplini obiectivul. În timpul dualismului austro-ungar (1867-1918), slovacii au avut de suferit de pe urma politicii dure de maghiarizare a guvernului ungar.

Un stat separat slovac ia naștere abia în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, între 1939 și 1945, urmând într-un final să devină iarăși parte a Cehoslovaciei, în toată perioada regimului comunist.

În iulie 1992, Slovacia și-a declarat independența în urma dizolvării pașnice a Cehoslovaciei, numită și „*Divorțul de catifea*”. Actuala Constituție a Slovaciei a fost votată de Consiliul Național Slovac pe data de 1 septembrie 1992 și a fost semnată pe 3 septembrie 1992, în Sala Cavalerilor din Castelul Bratislava. Constituția a intrat în vigoare pe data de 1 octombrie 1992.

Constituția Slovaciei are un preambul și 156 de articole împărțite în nouă capitole. Până acum, Constituția Slovaciei a fost amendată de mai multe ori: în 1998, 1999, 2001, 2004, 2005, 2006, 2010, 2011 și 2012. Printre amendamentele aduse Constituției de-a lungul vremii se numără cel votat la 14 iulie 1998, care prevedea transferarea unor atribuții ale Președintelui Republicii către Președintele Parlamentului; amendamentul introdus la 14 ianuarie 1999, care prevedea ca Președintele Republicii să nu mai fie ales de Parlament, ci prin vot popular; amendamentul votat la 23 februarie 2001, care aduce modificări legii electorale, introduce instituția Avocatului Poporului și stabilește numirea judecătorilor de către Președintele Republicii și nu de Parlament. Acest amendament este unul dintre cele mai importante și este legat de aderarea Slovaciei la Uniunea Europeană în anul 2004.

2. Raporturile dintre principalele autorități statale

Slovacia este o republică, condusă de un Președinte, ales prin vot direct și universal la fiecare cinci ani. Conform Constituției, Republica Slovacă este un stat suveran și democratic, guvernat de statul de drept. Statul nu este fondat pe nicio ideologie ori religie. Puterea de stat emană de la popor, care o exercită prin intermediul reprezentanților săi aleși sau în mod direct.

Puterea legislativă este reprezentată de Consiliul Național al Republicii Slovace, parlament monocameral format din 150 de membri. Parlamentarii sunt aleși pentru un mandat de patru ani, prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, pe baza reprezentării proporționale. Poate fi ales membru al Parlamentului orice cetățean cu drept de vot, cu vârsta de 21 de ani împliniți și cu domiciliul pe teritoriul Republicii Slovace. Un membru al Parlamentului nu poate fi urmărit penal pentru modul în care a votat în Consiliul Național al Republicii Slovace sau în organele acestuia ori pentru declarațiile făcute în Consiliul Național al Republicii Slovace sau într-unul dintre organele acestuia în exercițiul funcției de membru al Parlamentului. De asemenea, membrii Parlamentului nu pot fi urmăriți penal sau disciplinar și nici nu pot fi arestați preventiv fără acordul Consiliului Național al Republicii Slovace. În cazul refuzului Consiliului Național al Republicii Slovace de a-și da acordul, urmărirea penală sau arestarea preventivă este interzisă pe

durata mandatului. În acest caz, termenul de prescripție se suspendă pe durata exercitării mandatului. În cazul în care un membru al Parlamentului a fost prins și reținut în timpul săvârșirii unei fapte penale, autoritatea competentă trebuie să îl informeze imediat pe Președintele Consiliului Național al Republicii Slovacă. În cazul în care Comisia pe probleme de reprezentare și de imunitate a Consiliului Național al Republicii Slovacă refuză să își dea acordul în privința reținerii, membrul Parlamentului trebuie eliberat imediat. Pe durata arestului preventiv, mandatul membrului Parlamentului se suspendă.

Inițiativa legislativă aparține comisiilor Consiliului Național al Republicii Slovacă, membrilor Parlamentului și Guvernului. Legile sunt promulgate de Președintele statului și publicate. Înainte de promulgare, Președintele Republicii poate cere motivat reexaminarea unei legi. În acest caz, Parlamentul va delibera din nou în privința legii. În situația în care, după o nouă dezbateră, Consiliul Național al Republicii Slovacă adoptă legea în ciuda observațiilor Președintelui Republicii, dacă acesta din urmă refuză să o semneze, legea intră în vigoare chiar și fără semnătura Președintelui.

Puterea executivă este exercitată de Președinte și Guvern condus de către Prim-ministru, care este, de obicei, șeful partidului sau al coaliției majoritare din Parlament, numit fiind de Președinte. Restul Guvernului este numit de către Președinte la propunerea Prim-ministrului.

Președintele este șeful statului, reprezintă Republica Slovacă atât în țară, cât și peste hotare și asigură, prin deciziile sale, funcționarea corectă a organelor constituționale. Orice cetățean al Republicii Slovacă, eligibil în Consiliul Național al Republicii Slovacă și cu vârsta de minimum 40 de ani împliniți în ziua alegerilor, poate fi ales Președinte. Aceeași persoană poate fi aleasă Președinte pentru cel mult două mandate consecutive.

Președintele poate fi revocat din funcție înainte de sfârșitul mandatului său prin intermediul unui referendum. Referendumul pentru revocarea Președintelui este convocat de către Președintele Consiliului Național al Republicii Slovacă, în baza unei hotărâri a Consiliului Național al Republicii Slovacă adoptate cu o majoritate de trei cincimi din numărul total al membrilor acestuia, în termen de 30 de zile de la adoptarea acestei hotărâri, astfel încât referendumul să aibă loc în interval de 60 de zile de la anunțare. Președintele este revocat dacă mai mult de jumătate din voturile exprimate sunt favorabile revocării sale. Dacă nu este revocat prin referendum, Președintele dizolvă Consiliul Național al Republicii Slovacă în termen de 30 de zile de la anunțarea rezultatelor referendumului. În acest caz, începe un nou mandat prezidențial. Președintele Consiliului Național al Republicii Slovacă convoacă alegerile pentru Consiliul Național al Republicii Slovacă în termen de șapte zile de la dizolvarea acestuia.

Președintele nu poate fi urmărit penal decât pentru încălcarea intenționată a Constituției sau pentru înaltă trădare. În astfel de situații, Consiliul Național al Republicii Slovacă decide în privința punerii sub acuzare a Președintelui cu o majoritate de trei cincimi din numărul total al membrilor Parlamentului. Punerea

sub acuzare a Președintelui este depusă de către Consiliul Național al Republicii Slovace la Curtea Constituțională, care se pronunță în ședință plenară.

În ceea ce privește Guvernul, acesta este organul suprem al puterii executive. Guvernul este alcătuit din Prim-ministru, viceprim-miniștri și miniștri care răspund pentru activitatea lor în fața Parlamentului. Funcția de membru al Guvernului este incompatibilă cu exercitarea mandatului de membru al Parlamentului. Prim-ministrul este desemnat și revocat de către Președintele Republicii Slovace, iar, la propunerea Prim-ministrului, Președintele Republicii Slovace numește și revocă alți membri ai Guvernului.

Guvernul răspunde pentru exercitarea funcțiilor sale în fața Consiliului Național al Republicii Slovace, care poate adopta oricând o moțiune de cenzură împotriva sa. În situația în care Consiliul Național al Republicii Slovace adoptă o moțiune de cenzură împotriva Guvernului sau nu acordă un vot de încredere Guvernului la inițiativa acestuia, Președintele Republicii revocă Guvernul. Orice propunere de aprobare a unei moțiuni de cenzură privind activitatea Guvernului Republicii Slovace sau a unuia dintre membrii acestuia este supusă deliberării Consiliului Național al Republicii Slovace la solicitarea a cel puțin unei cincimi din numărul total al membrilor Parlamentului. Aprobarea unei moțiuni de cenzură privind activitatea Guvernului Republicii Slovace sau a unuia dintre membrii acestuia se face cu votul a mai mult de jumătate din membrii Parlamentului.

3. Puterea judecătorească

Puterea judecătorească este reprezentată de către Curtea Constituțională, instanțele judecătorești și Consiliul Judiciar al Republicii Slovace. Justiția este exercitată de către instanțe judecătorești independente și imparțiale și la toate nivelurile, este exercitată în mod separat față de celelalte organe ale statului. Sistemul judiciar cuprinde Curtea Supremă a Republicii Slovace și celelalte instanțe judecătorești.

Instanțele judecătorești decid în privința cauzelor de drept civil și de drept penal. Acestea examinează, de asemenea, legalitatea deciziilor organelor din administrația publică și legalitatea deciziilor, măsurilor sau a altor acțiuni ale organismelor autorității publice, în cazul în care legea prevede astfel. Instanțele judecătorești sunt alcătuite din complete de judecată, cu excepția cazurilor când legea prevede în mod expres că într-o anumită cauză trebuie să decidă un singur judecător. Legea stabilește cazurile în care asesorii populari, aleși din rândul cetățenilor, participă la deciziile completelor de judecată și situațiile în care un angajat al instanței judecătorești, autorizat de un judecător, are putere de decizie.

În exercițiul funcției, judecătorii sunt independenți. Ei sunt numiți și revocați de către Președintele Republicii Slovace, la propunerea Consiliului Judiciar al Republicii Slovace. Orice cetățean al Republicii Slovace, eligibil în Consiliul Național al Republicii Slovace, cu vârsta de 30 de ani împliniți și cu studii superioare finalizate în domeniul juridic, poate fi numit judecător.

La propunerea Consiliului Judiciar al Republicii Slovace, Președintele Republicii Slovace numește Președintele și Vicepreședintele Curții Supreme a Republicii

Slovace dintre judecătorii Curții Supreme a Republicii Slovacă, pe o perioadă de cinci ani. O persoană poate fi numită Președinte sau Vicepreședinte al Curții Supreme a Republicii Slovacă pentru cel mult două mandate consecutive.

Consiliul Judiciar al Republicii Slovacă are rolul de:

- a. a-i propune Președintelui Republicii Slovacă numele candidaților spre a fi numiți judecători și numele judecătorilor care vor fi demși;
- b. a decide în privința repartizării și transferării judecătorilor;
- c. a-i propune Președintelui Republicii Slovacă numirea în funcție și revocarea din funcție a Președintelui și a Vicepreședintelui Curții Supreme a Republicii Slovacă;
- d. a-i propune Guvernului Republicii Slovacă candidații pentru postul de judecător, care vor reprezenta Republica Slovacă în organele judiciare internaționale;
- e. a alege și a demite membrii consiliilor disciplinare și a alege și a demite președinții acestor consilii disciplinare;
- f. a prezenta amendamente la proiectele de buget ale instanțelor judecătorești ale Republicii Slovacă în cadrul procesului de întocmire a bugetului de stat;
- g. a exercita alte prerogative prevăzute de lege.

Președintele Consiliului Judiciar este Președintele Curții Supreme a Republicii Slovacă, iar ceilalți membri ai Consiliului Judiciar sunt:

- a. opt judecători aleși și revocați de către judecătorii Republicii Slovacă;
- b. trei membri numiți și revocați de către Consiliul Național al Republicii Slovacă;
- c. trei membri numiți și revocați de către Președintele Republicii Slovacă;
- d. trei membri numiți și revocați de către Guvernul Republicii Slovacă.

Poate fi numită membru în Consiliul Judiciar al Republicii Slovacă orice persoană cu o reputație ireproșabilă care deține o diplomă de studii juridice superioare și o experiență de cel puțin 15 ani în exercitarea unei profesii juridice. Mandatele membrilor Consiliului Judiciar al Republicii Slovacă au o durată de cinci ani. Aceeași persoană poate fi aleasă sau numită membru al Consiliului Judiciar al Republicii Slovacă pentru cel mult două mandate consecutive.

Parchetul General nu face parte din puterea judecătorească, el fiind tratat, inclusiv la nivel constituțional, în capitolul VIII, alături de Apărătorul public al drepturilor (Avocatul Poporului). Conform Constituției, Parchetul General al Republicii Slovacă apără drepturile și interesele legale ale persoanelor fizice și juridice și ale statului. Este condus de Procurorul General, care este numit și revocat de Președintele Republicii Slovacă, la propunerea Consiliului Național al Republicii Slovacă.

4. Administrația publică locală și organizarea administrativ-teritorială

Slovacia este împărțită în opt regiuni, denumite după capitala lor: Banská Bystrica, Bratislava, Košice, Nitra, Prešov, Trenčín, Trnava și Žilina. De asemenea,

există 79 de districte (*okres*) ce nu au rol administrativ. Conform Constituției, localitățile și unitățile teritoriale superioare sunt unități teritoriale și administrative independente ale Republicii Slovace, ce includ persoane care sunt rezidenți permanenți pe teritoriul acestora. Localitatea este unitatea de bază a autonomiei teritoriale. Localitatea și unitatea teritorială superioară sunt persoane juridice care își gestionează în mod independent proprietățile și resursele financiare. Se autofinanțează în primul rând din propriile venituri, precum și din subvenții de la stat. Legea stabilește impozitele și taxele care constituie veniturile localităților și cele care constituie veniturile unității teritoriale superioare. Subvențiile de la stat pot fi cerute doar în limita legii.

Localitatea are dreptul de a se asocia cu alte localități pentru a îndeplini aspecte de interes comun, iar unitățile teritoriale superioare au același drept de a se asocia cu alte unități teritoriale superioare. Regruparea, scindarea sau dizolvarea unei localități sunt reglementate prin lege.

Autonomia teritorială este exercitată prin intermediul reuniunilor rezidenților localității, printr-un referendum local sau printr-un referendum pe teritoriul unei unități teritoriale superioare organizat de organele localității sau de organele unității teritoriale superioare. Modalitatea de organizare a referendumului local sau a referendumului pe teritoriul unității teritoriale superioare este stabilită prin lege. Obligațiile și restricțiile legate de realizarea autonomiei teritoriale sunt impuse localităților și unităților teritoriale superioare prin lege

Organismele reprezentative ale localității sunt: a) consiliul local și b) primarul unei localități. Consiliul local este alcătuit din deputații consiliului local. Deputații sunt aleși pentru un mandat de patru ani de către cetățenii localității care sunt rezidenți permanenți pe teritoriul acesteia. Alegerea deputaților se face prin vot secret, universal, egal și direct. Primarul localității este ales pentru un mandat de patru ani de către cetățenii localității rezidenți permanenți pe teritoriul acesteia, pe baza votului secret, universal, egal și direct. Primarul unei localități este organul executiv al localității. Acesta exercită administrarea localității și reprezintă localitatea în relațiile externe ale acesteia.

Organismele unității teritoriale autonome sunt: a) consiliul unității teritoriale autonome și b) președintele unității teritoriale autonome. Consiliul este alcătuit din deputații consiliului. Deputații sunt aleși pentru un mandat de patru ani de către cetățenii unității teritoriale autonome care sunt rezidenți permanenți pe teritoriul acesteia. Alegerea deputaților se face prin vot secret, universal, egal și direct. Președintele unității teritoriale autonome este ales pentru un mandat de patru ani de către cetățenii unității teritoriale autonome care sunt rezidenți permanenți pe teritoriul acesteia, pe baza votului secret, universal, egal și direct. Președintele unității teritoriale autonome este organismul executiv și exercită administrarea reprezentând unitatea în relațiile externe ale acesteia.

Legea poate transfera localității sau unității teritoriale autonome îndeplinirea anumitor atribuții ale administrației locale de stat. Costurile legate de exercitarea

administrației de stat transferate în acest mod sunt suportate de stat. În exercitarea administrației de stat, localitatea și unitatea teritorială superioară pot emite, în baza legii și în cadrul competenței lor teritoriale, ordonanțe cu caracter general obligatoriu, dacă sunt autorizate să facă acest lucru prin lege. Exercițarea administrației de stat transferate localității sau unității teritoriale superioare prin lege este guvernată și controlată de Guvern.

5. Drepturile fundamentale

Întreg capitolul II al Constituției tratează drepturile și libertățile fundamentale. Cele opt părți ale capitolului tratează dispoziții generale pentru toate drepturile și libertățile fundamentale: drepturile și libertățile fundamentale ale omului; drepturile politice; drepturile minorităților naționale și ale grupurilor etnice; drepturile economice, sociale și culturale; dreptul la ocrotirea mediului înconjurător și a patrimoniului cultural și dreptul la protecție juridică.

Constituția conține, de asemenea, dispoziții speciale cu privire la respectarea drepturilor minorităților naționale și la dreptul oricărei persoane de a-și asuma apartenența la o anumită naționalitate.

Unul dintre garanții drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor este Apărătorul public al drepturilor (Avocatul Poporului). Acesta este un organ independent care, în limita și modalitatea stabilite de lege, protejează libertățile și drepturile fundamentale ale persoanelor fizice și juridice în relația acestora cu organismele administrației publice, în cazul în care acțiunile, deciziile sau abținerile acestora nu sunt conforme cu ordinea publică. În situațiile prevăzute de lege, Apărătorul public al drepturilor poate participa la stabilirea răspunderii persoanelor care lucrează în organele administrației publice, dacă aceste persoane au încălcat drepturile omului sau libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice. Apărătorul public al drepturilor poate, de asemenea, solicita Curții Constituționale a Republicii Slovacie să se pronunțe cu privire la încălcarea de către o normă juridică obligatorie a drepturilor omului sau a libertăților fundamentale garantate tuturor persoanelor fizice sau juridice.

Apărătorul public al drepturilor este ales pe o perioadă de cinci ani, de către Consiliul Național al Republicii Slovacie, dintre candidații propuși de cel puțin 15 membri ai Parlamentului. Orice cetățean al Republicii Slovacie eligibil în Consiliul Național al Republicii Slovacie și cu vârsta de minimum 35 de ani împliniți în ziua alegerilor poate fi ales în această funcție. Apărătorul public al drepturilor nu poate fi membru al niciunui partid politic și al niciunei alianțe politice.

În privința raportului dintre normele juridice interne și cele internaționale în materia drepturilor omului, conform Constituției, tratatele internaționale referitoare la drepturile omului și libertățile fundamentale, tratatele internaționale a căror semnare nu necesită o lege de aplicare și tratatele internaționale care generează în mod direct drepturi sau obligații în favoarea sau în sarcina persoanelor fizice sau juridice și care sunt ratificate și promulgate conform procedurii stabilite prin lege primează asupra legilor interne.

6. Raportul dintre dreptul național și dreptul Uniunii Europene

Conform art. 7 din Constituție, Republica Slovacă poate forma alianțe cu alte state. Decizia de a forma alianțe cu alte state sau de a se retrage din aceste alianțe se adoptă printr-o lege constituțională aprobată printr-un referendum. Republica Slovacă poate, de asemenea, în virtutea unui tratat internațional ratificat și promulgat, să cedeze exercițiul anumitor prerogative în favoarea Uniunii Europene. Normele juridice obligatorii ale Uniunii Europene au prioritate asupra legilor naționale ale Republicii Slovace. Transpunerea reglementărilor juridice obligatorii care trebuie implementate se face prin lege sau printr-o ordonanță guvernamentală.

În scopul menținerii păcii, securității și ordinii democratice, Republica Slovacă poate adera la o organizație de securitate mutuală colectivă, în condițiile prevăzute de tratatele internaționale. Validitatea tratatelor internaționale referitoare la drepturile omului și libertățile fundamentale, a tratatelor internaționale politice, a tratatelor internaționale cu caracter militar, a tratatelor internaționale de aderare a Republicii Slovace la o organizație internațională, a tratatelor internaționale economice cu caracter general, a tratatelor internaționale a căror aplicare se face prin lege specială și a tratatelor internaționale care stabilesc în mod direct drepturi sau impun obligații persoanelor fizice sau juridice necesită aprobarea Consiliului Național al Republicii Slovace înainte de ratificare.

7. Curtea Constituțională

Curtea Constituțională a Republicii Slovace este un organ jurisdicțional independent, însărcinat cu protecția constituționalității legilor, și este parte a puterii judecătorești. Ea este alcătuită din 13 judecători numiți pe o perioadă de 12 ani de către Președintele Republicii Slovace, la propunerea Consiliului Național al Republicii Slovace. Consiliul Național al Republicii Slovace propune un număr dublu de candidați pentru a fi numiți judecători de către Președintele Republicii Slovace.

Condițiile legale pentru a fi numit judecător la Curtea Constituțională sunt: drept de a fi ales în Consiliul Național al Republicii Slovace, vârsta de 40 de ani împliniți, absolvent de studii juridice superioare și cu o experiență de cel puțin 15 ani într-o profesie juridică. Mandatul judecătorilor nu este reînnoibil. Președintele și Vicepreședintele Curții Constituționale sunt numiți de Președintele Republicii Slovace dintre judecătorii Curții Constituționale. Judecătorii Curții Constituționale beneficiază de aceeași imunitate ca și membrii Parlamentului.

În privința atribuțiilor sale, Curtea Constituțională decide cu privire la conformitatea legilor cu Constituția. De asemenea, Curtea Constituțională decide în privința conflictelor juridice dintre organele centrale ale administrației de stat.

Curtea Constituțională se pronunță numai la sesizarea:

- a. a cel puțin o cincime din numărul total al membrilor Parlamentului;
- b. Președintelui Republicii Slovace;
- c. Guvernului Republicii Slovace;
- d. instanțelor judecătorești;

- e. Procurorului General;
- f. Apărătorului public al drepturilor (Avocatul Poporului);
- g. Curții de Conturi a Republicii Slovace;
- h. oricărei persoane ale cărei drepturi sunt afectate;
- i. oricărei persoane care contestă competența de control a Curții de Conturi.

Deciziile Curții Constituționale sunt definitive, neexistând nicio cale de atac legală împotriva acestora.

CONSTITUȚIA REPUBLICII SLOVACE¹

PREAMBUL

Noi, națiunea slovacă,
având în vedere moștenirea politică și culturală a strămoșilor noștri și secolele de luptă pentru continuitatea națiunii și a statalității noastre,
conștienți de moștenirea spirituală a lui Chiril și Metodius și de trecutul istoric al Moraviei Mari,
recunoscând dreptul natural al națiunilor la autodeterminare,
împreună cu membrii minorităților naționale și ai grupurilor etnice care trăiesc pe teritoriul Republicii Slovace,
pentru o cooperare pașnică și durabilă cu alte state democratice,
având drept țel instituirea unei forme democratice de guvernare, pentru garantarea unei vieți libere și dezvoltarea patrimoniului spiritual și economic, așadar, noi, cetățenii Republicii Slovace,
adoptăm
prin reprezentanții noștri,
prezenta Constituție:

SK

CAPITOLUL I

Partea I: Dispoziții fundamentale

Art. 1

1. Republica Slovacă este un stat suveran și democratic, guvernat de statul de drept. Aceasta nu este fondată pe nicio ideologie ori religie.
2. Republica Slovacă recunoaște și respectă normele generale ale dreptului internațional, ale tratatelor internaționale la care a aderat și ale altor obligații internaționale asumate.

¹ Adoptată prin Legea nr. 460/1992 și modificată prin legile constituționale nr. 244/1998, nr. 9/1999, nr. 90/2001, nr. 140/2004, nr. 323/2004, nr. 462/2005, nr. 92/2006, nr. 210/2006, nr. 100/2010, nr. 356/2011 și nr. 323/2012.

Art. 2

1. Puterea de stat emană de la popor, care o exercită prin intermediul reprezentanților săi aleși sau în mod direct.
2. Autoritățile publice nu pot acționa decât în virtutea Constituției, în condițiile și limitele acesteia, conform prevederilor stabilite prin lege.
3. Orice persoană are dreptul de a face ceea ce nu este interzis prin lege și nimeni nu poate fi obligat să facă ceea ce nu este impus prin lege.

Art. 3

1. Teritoriul Republicii Slovace este unitar și indivizibil.
2. Frontierele Republicii Slovace nu pot fi modificate decât printr-o lege constituțională.

Art. 4

Bogățiile naturale, peșterile, apele subterane, izvoarele termale naturale, precum și cursurile de apă sunt proprietatea Republicii Slovace.

Art. 5

1. Condițiile de dobândire și de pierdere a cetățeniei Republicii Slovace sunt stabilite prin lege.
2. Nicio persoană nu poate fi privată de cetățenia Republicii Slovace împotriva voinței sale.

Art. 6

1. Limba slovacă este limba oficială a statului pe teritoriul Republicii Slovace.
2. Condițiile de folosire a altor limbi decât cea oficială în administrația publică sunt stabilite prin lege.

Art. 7

1. În virtutea propriei decizii, Republica Slovacă poate forma alianțe cu alte state. Decizia de a forma alianțe cu alte state sau de a se retrage din aceste alianțe se adoptă printr-o lege constituțională aprobată printr-un referendum.
2. Republica Slovacă poate, în virtutea unui tratat internațional ratificat și promulgat în condițiile legii sau în baza prevederilor acelui tratat, să cedeze exercițiul anumitor prerogative în favoarea Comunităților Europene sau a Uniunii Europene. Normele juridice obligatorii ale Comunităților Europene și ale Uniunii Europene au prioritate asupra legilor naționale ale Republicii Slovace. Transpunerea reglementărilor juridice obligatorii care trebuie implementate se face prin lege sau printr-o ordonanță guvernamentală, în temeiul articolului 120, alineatul 2.
3. În scopul menținerii păcii, securității și ordinii democratice, Republica Slovacă poate adera la o organizație de securitate mutuală colectivă, în condițiile prevăzute de tratatele internaționale.
4. Validitatea tratatelor internaționale referitoare la drepturile omului și libertățile fundamentale, a tratatelor internaționale politice, a tratatelor internaționale cu caracter militar, a tratatelor internaționale de aderare a Republicii Slovace

la o organizație internațională, a tratatelor internaționale economice cu caracter general, a tratatelor internaționale a căror aplicare se face prin lege specială și a tratatelor internaționale care stabilesc în mod direct drepturi sau impun obligații persoanelor fizice sau juridice necesită aprobarea Consiliului Național al Republicii Slovace înainte de ratificare.

5. Tratatelor internaționale referitoare la drepturile omului și libertățile fundamentale, tratatelor internaționale a căror semnare nu necesită o lege și tratatelor internaționale care generează în mod direct drepturi sau obligații în favoarea ori în sarcina persoanelor fizice sau juridice și care sunt ratificate și promulgate conform procedurii stabilite prin lege primează asupra legilor interne.

Art. 7a

Republica Slovacă susține conștiința națională și identitatea culturală a slovacilor care trăiesc în străinătate; aceasta susține organizațiile înființate în acest scop și legăturile lor cu țara de origine.

Partea a II-a: Simbolurile statale

Art. 8

Simbolurile statale ale Republicii Slovace sunt emblema de stat, drapelul național, sigiliul de stat și imnul național.

Art. 9

1. Emblema de stat a Republicii Slovace este reprezentată de un scut roșu în stil gotic timpuriu, pe care este aplicată o cruce dublă argintie situată pe vârful central al celei mai înalte coline dintre trei coline albastre.

2. Drapelul național al Republicii Slovace este alcătuit din trei benzi orizontale – albă, albastră și roșie. Pe partea din stânga a drapelului național al Republicii Slovace este reprezentată emblema de stat a Republicii Slovace.

3. Sigiliul de stat al Republicii Slovace este reprezentat de emblema de stat a Republicii Slovace înconjurată de inscripția „Republica Slovacă”.

4. Imnul național al Republicii Slovace constă în primele două strofe ale cântecului „Nad Tatrou sa blýska” (S-a ivit un fulger deasupra Munților Tatra).

5. Detaliile privind simbolurile de stat și utilizarea acestora sunt stabilite prin lege.

Partea a III-a: Capitala Republicii Slovace

Art. 10

1. Bratislava este capitala Republicii Slovace.
2. Statutul Bratislavei de capitală a Republicii Slovace se stabilește prin lege.

CAPITOLUL II

Drepturile și libertățile fundamentale

Partea I: Dispoziții generale

Art. 11

Abrogat.

Art. 12

1. Cetățenii sunt liberi și egali în demnitate și drepturi. Drepturile și libertățile fundamentale sunt inviolabile, inalienabile, imprescriptibile și irevocabile.

2. Drepturile și libertățile fundamentale sunt garantate tuturor cetățenilor de pe teritoriul Republicii Slovace, indiferent de sex, rasă, culoare, limbă, credință și religie, opinie politică sau orice altă opinie, apartenență națională ori etnică, bunuri imobile, proveniență sau alt statut. Nimeni nu poate fi sancționat, favorizat sau defavorizat din aceste motive.

3. Orice persoană are dreptul de a decide în mod liber cu privire la naționalitate. Este interzisă orice influențare a acestei decizii și orice formă de presiune vizând asumarea naționalității unei persoane.

4. Nicio persoană nu poate suferi o vătămare ca urmare a exercitării drepturilor și libertăților fundamentale.

Art. 13

1. Obligațiile nu pot fi impuse decât:

- a. prin prevederile legii, în limitele acesteia și respectând drepturile și libertățile fundamentale;
- b. printr-un tratat internațional care generează direct drepturi sau obligații în favoarea ori în sarcina persoanelor fizice sau juridice, în temeiul articolului 7, alineatul 4, sau
- c. printr-o ordonanță guvernamentală, în temeiul articolului 120, alineatul 2.

2. Limitele drepturilor și libertăților fundamentale pot fi stabilite doar prin lege, în condițiile prevăzute de prezenta Constituție.

3. Restrângerile legale ale drepturilor și libertăților fundamentale trebuie să se aplice, în egală măsură, tuturor cazurilor care întrunesc condițiile stabilite.

4. În caz de restrângere a drepturilor și libertăților fundamentale, trebuie să se acorde atenție substanței și sensului acestora. Aceste restrângeri pot fi aplicate doar în scopul pentru care au fost emise.

*Partea a II-a: Drepturile și libertățile fundamentale ale omului***Art. 14**

Orice persoană poate avea drepturi.

Art. 15

1. Orice persoană are dreptul la viață. Viața umană trebuie protejată încă dinainte de naștere.

2. Dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege.

3. Pedepsa cu moartea este interzisă.

4. Moartea unei persoane care intervine ca urmare a unei acțiuni care nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni, conform legii, nu constituie o încălcare a drepturilor în termenii prezentului articol.

Art. 16

1. Inviolabilitatea persoanei și a vieții sale private este garantată. Aceasta poate fi restrânsă doar în cazurile prevăzute prin lege.

2. Nicio persoană nu poate fi supusă torturii sau tratamentelor ori pedepselor crude, inumane sau degradante.

Art. 17

1. Libertatea individuală este garantată.

2. Nicio persoană nu poate fi urmărită sau privată de libertate pentru alte motive decât cele legale și conform procedurii prevăzute de lege. Nicio persoană nu poate fi privată de libertate doar din cauza incapacității sale de a îndeplini o obligație contractuală.

3. O persoană acuzată sau suspectată de săvârșirea unei fapte penale poate fi reținută numai în situațiile prevăzute de lege. Orice persoană reținută trebuie să fie informată imediat cu privire la motivele reținerii sale, interogată și, fie eliberată, fie prezentată în fața instanței de judecată în interval de 48 de ore. Judecătorul trebuie să audieze persoana reținută și să decidă cu privire la arestarea preventivă sau eliberarea acesteia în intervalul de 48 de ore, iar în cazul infracțiunilor deosebit de grave în interval de 72 de ore de la prezentarea acesteia în fața instanței.

4. O persoană acuzată poate fi arestată numai în baza unui ordin scris și motivat al unui judecător. Persoana arestată trebuie adusă în fața instanței judecătorești în interval de 24 de ore. Judecătorul trebuie să audieze persoana arestată și să decidă cu privire la arestarea preventivă sau eliberarea acesteia în interval de 48 de ore, iar în cazul infracțiunilor deosebit de grave în interval de 72 de ore de la prezentarea acesteia în fața instanței.

5. Arestarea preventivă este posibilă doar din motivele și pe durata prevăzute de lege și în virtutea unei hotărâri judecătorești.

6. Legea prevede cazurile în care o persoană poate fi admisă sau ținută fără acordul său într-o instituție medicală. Instanța trebuie să fie informată despre

această măsură în termen de 24 de ore și trebuie să emită o hotărâre în termen de cinci zile.

7. Starea mentală a persoanei acuzate de săvârșirea unei fapte penale poate fi examinată doar în baza unui ordin scris emis de o instanță judecătorească.

Art. 18

1. Nici o persoană nu poate fi supusă muncii sau serviciului forțat.
2. Prevederea de la alineatul 1 nu se aplică:
 - a. activităților impuse conform legii persoanelor condamnate, care execută o pedeapsă cu închisoarea sau persoanelor care execută un alt tip de pedeapsă de înlocuire a pedepsei cu închisoarea;
 - b. serviciului militar sau oricărui alt serviciu prevăzut de lege ca alternativ la serviciul militar obligatoriu;
 - c. serviciilor cerute în virtutea legii în cazul catastrofelor naturale, al accidentelor sau al oricărui alt pericol care amenință viața, sănătatea sau bunurile de mare valoare;
 - d. activităților prevăzute prin lege pentru protejarea vieții, a sănătății sau a drepturilor altor persoane;
 - e. serviciilor municipale minore, stabilite prin lege.

Art. 19

1. Orice persoană are dreptul la protecția demnității umane, a onoarei personale, a reputației sale și la protecția numelui său.
2. Orice persoană are dreptul la protecție împotriva imixtiunilor neautorizate în viața sa privată sau familială.
3. Orice persoană are dreptul la protecție împotriva culegerii, publicării neautorizate sau a oricărui alt abuz privind datele sale personale.

Art. 20

1. Orice persoană are dreptul la proprietate. Dreptul de proprietate al tuturor proprietarilor se bucură de aplicarea aceluiași prevederi legale și de aceeași protecție. Dreptul la succesiune este garantat.
2. Legea prevede ce alte bunuri, în afară de cele specificate la articolul 4 din prezenta Constituție, necesare pentru asigurarea nevoilor societății, a dezvoltării economiei naționale și a interesului public, pot fi deținute numai de stat, de municipalitate sau de persoanele juridice desemnate. Legea poate prevedea, de asemenea, că anumite bunuri pot fi deținute doar de cetățeni sau de persoane juridice rezidente în Republica Slovacă.
3. Dreptul de proprietate presupune și obligații. Acesta nu poate fi utilizat fraudulos aducând atingere drepturilor altor persoane sau în contradicție cu interesele generale protejate prin lege. Exercițarea dreptului de proprietate nu trebuie să aducă atingere sănătății persoanelor, naturii, monumentelor culturale și mediului, în afara limitelor impuse prin lege.

4. Exproprierea sau restrângerea obligatorie a dreptului de proprietate nu este posibilă decât în condiții extraordinare și pentru cauze de utilitate publică, în virtutea legii și printr-o justă și prealabilă despăgubire.

Art. 21

1. Domiciliul este inviolabil. Este interzisă pătrunderea în domiciliul unei persoane fără acordul acesteia.

2. Percheziția domiciliului este autorizată doar în cazul urmăririi penale, și numai în baza unui ordin scris și motivat al judecătorului. Modalitatea de percheziție a domiciliului este stabilită prin lege.

3. Orice alte restrângeri privind inviolabilitatea domiciliului nu pot fi autorizate prin lege decât în cazurile necesare într-o societate democratică pentru protecția vieții, a sănătății sau a bunurilor personale, a drepturilor și libertăților altor persoane ori pentru împiedicarea amenințărilor serioase la adresa ordinii publice. Dacă domiciliul este utilizat și pentru desfășurarea unei activități industriale sau comerciale sau a unei alte activități economice, legea poate, de asemenea, autoriza aceste restrângeri dacă ele sunt necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor administrației publice.

Art. 22

1. Secretul scrisorilor, secretul mesajelor și al altor înscrisuri expediate, precum și protecția datelor personale sunt garantate.

2. Nimeni nu poate încălca secretul scrisorilor și secretul celorlalte documente și înregistrări scrise, fie că sunt păstrate la domiciliu, fie că sunt expediate prin poștă sau în orice alt mod, cu excepția cazurilor prevăzute de lege. Secretul convorbirilor telefonice, al mesajelor telegrafice sau expediate prin intermediul unui alt mijloc tehnic de același gen este, de asemenea, garantat.

Art. 23

1. Libertatea de circulație și dreptul de ședere sunt garantate.

2. Orice persoană care se află legal pe teritoriul Republicii Slovace are dreptul de a părăsi în mod liber acest teritoriu.

3. Libertățile prevăzute la alineatele 1 și 2 pot fi restrânse prin lege, dacă acest lucru este necesar pentru securitatea statului, pentru păstrarea ordinii publice, pentru protejarea sănătății și a drepturilor și libertăților altor persoane, precum și, în anumite zone, pentru protejarea mediului înconjurător.

4. Toți cetățenii au dreptul de a intra pe teritoriul Republicii Slovace. Un cetățean nu poate fi constrâns să-și părăsească țara de origine și nu poate fi expulzat.

5. Un cetățean străin poate fi expulzat doar în cazurile prevăzute de lege.

Art. 24

1. Libertatea de gândire, de conștiință, a convingerilor religioase și de credință este garantată. Acest drept cuprinde, de asemenea, posibilitatea persoanei de a-și schimba convingerile religioase sau credința. Orice persoană are dreptul

de a nu avea nicio convingere religioasă. Orice persoană are dreptul de a-și manifesta opiniile în mod public.

2. Orice persoană are dreptul de a-și manifesta în mod liber religia sau credința, individual ori în grup, în particular sau în public, prin intermediul serviciilor religioase, al practicilor religioase, prin respectarea riturilor religioase, sau prin predarea acestora.

3. Bisericele și organizațiile religioase își administrează în mod autonom modul de organizare, în special prin constituirea propriilor organe, prin numirea preoților, prin organizarea predării religiei și prin crearea de ordine religioase și alte organe bisericești, independent de organismele de stat.

4. Condițiile de exercitare a drepturilor prevăzute la alineatele 1 – 3 nu pot fi restrânse decât prin lege, dacă aceste măsuri sunt necesare într-o societate democratică, pentru protecția ordinii publice, a sănătății, a moralității sau a drepturilor și libertăților altor persoane.

Art. 25

1. Apărarea Republicii Slovace este o datorie și o chestiune de onoare pentru cetățenii acesteia. Legea stabilește sfera de aplicare a serviciului militar obligatoriu.

2. Nimeni nu trebuie constrâns să efectueze serviciul militar dacă acest lucru contravine conștiinței sau convingerilor sale religioase. Prevederile suplimentare sunt stabilite prin lege.

Partea a III-a: Drepturile politice

Art. 26

1. Libertatea de expresie și dreptul de a fi informat sunt garantate.

2. Orice persoană are dreptul de a-și exprima propriile convingeri în formă orală, scrisă, imprimată, prin imagini sau prin orice alt mijloc, precum și dreptul de a căuta, primi și difuza, în mod liber, idei și informații de orice gen, fără a ține seama de frontierele de stat. Publicarea presei nu este supusă niciunei proceduri de aprobare. Activitățile comerciale sau industriale în domeniul radioului și al televiziunii pot necesita obținerea aprobării statului. Condițiile sunt stabilite prin lege.

3. Cenzura este interzisă.

4. Libertatea de expresie și dreptul de a căuta și de a difuza informații pot constitui obiectul restrângerilor impuse de lege, în situația în care o asemenea măsură este necesară într-o societate democratică în vederea protejării drepturilor și libertăților altor persoane, a siguranței naționale, a ordinii publice sau în vederea protejării sănătății și a moralei publice.

5. Autoritățile publice au obligația de a furniza informații privind activitățile pe care le desfășoară de o manieră corespunzătoare, în limba oficială de stat. Condițiile și modalitatea de exercitare sunt stabilite prin lege.

Art. 27

1. Dreptul de petiționare este garantat. Orice persoană are dreptul, singură sau împreună cu alte persoane, să formuleze cereri, propuneri și plângeri către autoritățile de stat și organismele de autoguvernare teritorială în probleme de interes public sau comun.
2. Nicio petiție nu poate fi folosită pentru încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale.
3. Nicio petiție nu trebuie să aducă atingere independenței puterii judecătorești.

Art. 28

1. Dreptul la întruniri pașnice este garantat.
2. În cazul întrunirilor în locuri publice, legea prevede condiții de exercitare a acestui drept care sunt necesare într-o societate democratică, pentru protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale altor persoane, a ordinii publice, a sănătății și a moralității publice, a bunurilor sau a siguranței statului. Totuși, organizarea unei întruniri publice nu poate fi condiționată sub nicio formă de autorizarea din partea unui organism administrativ al statului.

Art. 29

1. Dreptul de asociere liberă este garantat. Orice persoană are dreptul să se asocieze cu alte persoane în sindicate, societăți sau alte tipuri de asociații.
2. Cetățenii au, de asemenea, dreptul de a crea partide politice și asociații politice și de a se alătura acestora.
3. Exercițarea drepturilor prevăzute la alineatele 1 și 2 poate fi restrânsă doar în situațiile prevăzute de lege, dacă acest lucru este necesar într-o societate democratică din motive de securitate a statului, pentru protecția ordinii publice, pentru a împiedica săvârșirea unor fapte penale sau pentru a proteja drepturile și libertățile altor persoane.
4. Partidele politice și asociațiile politice, precum și sindicatele, societățile sau alte tipuri de asociații, sunt separate de stat.

Art. 30

1. Cetățenii au dreptul să participe în administrația publică, în mod direct sau prin libera alegere a reprezentanților lor. Cetățenii străini cu domiciliul permanent pe teritoriul Republicii Slovace au dreptul de a vota și de a fi aleși în organismele autonome ale municipalităților și ale unităților teritoriale ierarhic superioare.
2. Alegerile trebuie să aibă loc până la anumite date limită, care nu vor depăși perioada electorală obișnuită prevăzută de lege.
3. Dreptul la vot este universal, egal, direct și secret. Condițiile pentru exercitarea dreptului la vot sunt stabilite prin lege.
4. Cetățenii au acces la toate funcțiile electivă și la alte funcții publice, în condiții de egalitate.

Art. 31

Cadrul legal al tuturor drepturilor și libertăților politice, precum și interpretarea și aplicarea acestuia trebuie să faciliteze și să protejeze concurența liberă a forțelor politice într-o societate democratică.

Art. 32

Cetățenii au dreptul să opună rezistență oricărei persoane care dorește să înlăture ordinea democratică a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului stipulate în Constituție, dacă acțiunile organelor constituționale și utilizarea efectivă a cadrului legal sunt în imposibilitatea de a fi aplicate.

*Partea a IV-a: Drepturile minorităților naționale și ale grupurilor etnice***Art. 33**

Apartenența la o minoritate națională sau la un grup etnic nu poate aduce atingere drepturilor unei persoane.

Art. 34

1. Dezvoltarea multilaterală a cetățenilor care aparțin minorităților naționale sau a grupurilor etnice din Republica Slovacă este garantată, în special dreptul de a-și dezvolta, împreună cu ceilalți membri ai minorității sau ai grupului etnic, propria cultură, dreptul de a difuza și de a primi informații în limba maternă, și dreptul de a se grupa în asociații ale minorităților naționale și dreptul de a crea și menține instituții de învățământ și de cultură. Prevederi suplimentare sunt stabilite prin lege.

2. Cetățenii care aparțin unei minorități naționale sau unui grup etnic beneficiază, în condițiile stabilite de lege, în afară de dreptul de a folosi corect limba oficială a statului, și de dreptul de:

- a. a studia în propria lor limbă;
- b. a folosi limba în comunicările oficiale;
- c. a participa la deciziile privind chestiunile referitoare la minoritățile naționale și grupurile etnice.

3. Exercițarea drepturilor garantate de prezenta Constituție cetățenilor care aparțin unei minorități naționale sau unui grup etnic nu trebuie să amenințe suveranitatea și integritatea teritorială a Republicii Slovacă și nu trebuie să aibă drept efect discriminarea acestora în raport cu restul populației.

*Partea a V-a: Drepturile economice, sociale și culturale***Art. 35**

1. Orice persoană are dreptul de a-și alege în mod liber profesia și de a se pregăti pentru profesia respectivă, precum și dreptul de a se angaja în activități comerciale sau în alte activități lucrative.

2. Legea poate prevedea condițiile și limitele privind exercitarea anumitor profesii sau activități.

3. Cetățenii au dreptul la muncă. Statul oferă un nivel semnificativ și adecvat de siguranță cetățenilor care sunt incapabili, dincolo de voința lor, să-și exercite acest drept. Condițiile sunt stabilite prin lege.

4. Pentru cetățenii străini, legea poate stabili condiții diferite de exercitare a drepturilor menționate la alineatele 1 – 3.

Art. 36

Salariații au dreptul de a beneficia de condiții de muncă corecte și satisfăcătoare. Legea asigură, în special, următoarele:

- a. dreptul la o remunerație corectă a muncii pentru garantarea unui trai decent;
- b. protecția împotriva concedierii abuzive și a discriminării la locul de muncă;
- c. securitatea muncii și protecția sănătății la locul de muncă;
- d. limitarea duratei maxime de muncă;
- e. dreptul la odihnă, cu o durată acceptabilă, după muncă;
- f. durata minimă a concediilor plătite;
- g. dreptul la negocieri colective.

Art. 37

1. Orice persoană are dreptul să se asocieze liber cu alte persoane pentru protejarea intereselor sale economice și sociale.

2. Organizațiile sindicale sunt create independent de stat. Este inadmisibilă limitarea numărului de organizații sindicale, precum și favorizarea unora dintre acestea, atât în cadrul unei întreprinderi, cât și în ramurile economice sectoriale.

3. Activitatea organizațiilor sindicale și înființarea și funcționarea altor asociații pentru protejarea intereselor economice și sociale pot fi restrânse prin lege, dacă această măsură este necesară într-o societate democratică pentru protejarea siguranței statului, a ordinii publice sau a drepturilor și libertăților altor persoane.

4. Dreptul la grevă este garantat. Condițiile sunt stabilite prin lege. Acest drept nu aparține judecătorilor, procurorilor, membrilor forțelor armate, membrilor corpurilor armate și membrilor și angajaților brigăzilor de luptă împotriva incendiilor.

Art. 38

1. Femeile, minorii și persoanele cu probleme de sănătate au dreptul la măsuri sporite de protecție a sănătății la locul de muncă, precum și la condiții de muncă speciale.

2. Minorii și persoanele cu probleme de sănătate au dreptul la protecție specială în relațiile de muncă, precum și la asistență în cadrul formării profesionale.

3. Prevederi suplimentare privind drepturile menționate la alineatele 1 și 2 sunt stabilite prin lege.

Art. 39

1. Cetățenii au dreptul la siguranță materială corespunzătoare la împlinirea unei vârste înaintate și în perioadele de incapacitate de muncă, precum și în cazul decesului persoanei care le asigură subzistența.

2. Orice persoană care se confruntă cu lipsuri materiale are dreptul la ajutorul social necesar pentru asigurarea condițiilor materiale minime de trai.

3. Prevederi suplimentare privind drepturile menționate la alineatele 1 și 2 sunt stabilite prin lege.

Art. 40

Orice persoană are dreptul la ocrotirea sănătății. În baza asigurării sociale, cetățenii au dreptul, în condițiile stabilite prin lege, la servicii și asistență medicală gratuite.

Art. 41

1. Căsătoria, instituția parentală și familia sunt protejate prin lege. Ocrotirea specială a copiilor și minorilor este garantată.

2. Femeilor însărcinate li se oferă îngrijire specială, protecție în relațiile de muncă și condiții de muncă adecvate.

3. Copiii născuți în afara căsătoriei sunt egali în fața legii cu cei născuți din căsătorie.

4. Dreptul de întreținere a copiilor și educația acestora aparțin părinților; copiii au dreptul la educație și la îngrijire din partea părinților lor. Doar o hotărâre judecătorească, pronunțată în temeiul legii, poate restrânge drepturile părinților și poate ordona separarea copiilor minori de părinții lor împotriva voinței acestora din urmă.

5. Părinții care își întrețin copiii au dreptul la ajutor din partea statului.

6. Prevederi suplimentare privind drepturile menționate la alineatele 1 – 5 sunt stabilite prin lege.

Art. 42

1. Orice persoană are dreptul la educație. Școlarizarea este obligatorie. Durata acesteia este stabilită prin lege.

2. Cetățenii au dreptul la învățământ gratuit în instituțiile școlare de învățământ primar și secundar și, în funcție de aptitudinile fiecăruia și de resursele societății, în instituțiile de învățământ superior.

3. Crearea de instituții școlare, altele decât publice, și predarea în cadrul acestora sunt autorizate doar în condițiile stabilite de lege; în aceste școli, pot fi organizate cursuri de școlarizare cu plată.

4. Legea stabilește condițiile în care cetățenii au dreptul să primească ajutor din partea statului pentru studii.

Art. 43

1. Libertatea de cercetare științifică și creație artistică este garantată. Drepturile de proprietate intelectuală sunt protejate prin lege.
2. Dreptul de acces la patrimoniul cultural este garantat, în condițiile prevăzute prin lege.

*Partea a VI-a: Dreptul la ocrotirea mediului înconjurător
și a patrimoniului cultural*

Art. 44

1. Orice persoană are dreptul la un mediu înconjurător sănătos.
2. Dreptul la ocrotirea mediului înconjurător și a patrimoniului cultural le aparține tuturor persoanelor.
3. În exercitarea drepturilor sale, nicio persoană nu poate pune în pericol, dincolo de limitele stabilite de lege, mediului înconjurător, resurselor naturale și patrimoniului cultural.
4. Statul veghează atent la exploatarea resurselor naturale, la echilibrul ecologic și se preocupă în mod eficient de mediul înconjurător. Acesta asigură ocrotirea anumitor specii de plante și animale sălbatice.
5. Prevederi suplimentare privind drepturile și obligațiile menționate la alineatele 1 – 4 sunt stabilite prin lege.

Art. 45

Orice persoană are dreptul la informații actuale și complete despre starea mediului înconjurător și despre cauzele și efectele stării acestuia.

SK

Partea a VII-a: Dreptul la protecție juridică și la alte tipuri de protecție legală

Art. 46

1. Orice persoană poate solicita judecarea cauzei sale, conform procedurii legale, de către o instanță judecătorească independentă și imparțială sau, în anumite cazuri stabilite prin lege, de către un alt organism al Republicii Slovace.
2. Oricine consideră că drepturile i-au fost lezate printr-o hotărâre a unui organ al administrației publice poate sesiza instanța judecătorească competentă, pentru ca aceasta din urmă să examineze legalitatea acestei hotărâri, cu excepția cazului în care legea prevede altfel. Totuși, rejudecarea hotărârilor cu privire la drepturile și libertățile fundamentale nu poate fi scoasă din sfera de competență a instanței judecătorești.
3. Orice persoană are dreptul la despăgubiri pentru daunele suferite, ca urmare a unei hotărâri contrare legii, pronunțată de o instanță judecătorească sau

de către un alt stat ori organ al administrației publice sau ca urmare a unei proceduri judiciare incorecte.

4. Condițiile și modalitățile de protecție juridică, precum și celelalte forme de protecție legală, sunt stabilite prin lege.

Art. 47

1. Orice persoană are dreptul de a refuza să depună mărturie dacă aceasta poate conduce la inițierea unei proceduri de urmărire penală împotriva sa sau împotriva unei persoane apropiate.

2. Orice persoană are dreptul la asistență juridică în cadrul procedurilor judiciare sau a procedurilor în fața altor organe ale statului ori ale administrației publice încă de la începutul acestora, în condițiile stabilite de lege.

3. Toate părțile procesuale au drepturi egale, potrivit prevederilor alineatului 2.

4. Orice persoană care declară că nu stăpânește limba în care se desfășoară procedura de la alineatul 2 are dreptul să ceară să fie asistată de un interpret.

Art. 48

1. Nicio persoană nu poate fi scoasă de sub jurisdicția judecătorului repartizat. Competența instanței judecătorești este stabilită prin lege.

2. Orice persoană are dreptul la judecarea publică a cauzei sale, fără întârziere excesivă și în prezența sa, și de a-și exprima opinia în privința tuturor dovezilor administrate în cauză. Participarea publicului la ședințe nu poate fi interzisă decât în cazurile prevăzute de lege.

Art. 49

Legea este cea care stabilește care sunt actele ce constituie fapte penale și care sunt pedepele sau alte restrângeri ale drepturilor și bunurilor ce trebuie aplicate.

Art. 50

1. Numai o instanță judecătorească este abilitată să se pronunțe cu privire la vinovăție și la pedeapsa aplicată faptelor penale.

2. Orice persoană împotriva căreia a fost demarată o procedură de urmărire penală este prezumată nevinovată până la momentul în care o instanță judecătorească dovedește vinovăția sa în mod legal printr-o hotărâre definitivă.

3. Persoanei acuzate i se acordă termenul și modalitățile de a-și pregăti apărarea și de a se apăra, fie singură, fie prin intermediul unui avocat.

4. Persoana acuzată are dreptul să refuze depunerea mărturiei; ea nu poate fi privată de acest drept sub nicio formă.

5. Nicio persoană nu poate fi urmărită penal pentru o faptă pentru care a fost deja condamnată sau achitată printr-o hotărâre definitivă. Acest principiu nu exclude aplicarea, conform legii, a căilor de atac extraordinare.

6. Sancționarea conduitei infracționale se stabilește și pedeapsa se aplică cu respectarea prevederilor legii în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii.

Legea intrată în vigoare după săvârșirea infracțiunii se aplică doar în cazul în care conține prevederi mai favorabile.

Partea a VIII-a: Prevederi comune pentru Capitolele I și II

Art. 51

1. Drepturile menționate la articolul 35, articolul 36, articolul 37, alineatul 4, articolele 38 – 42 și articolele 44 – 46 din prezenta Constituție pot fi invocate doar în limita legilor care implementează aceste prevederi.

2. Condițiile și durata restrângerii drepturilor și libertăților fundamentale și durata obligațiilor pe timp de război, stare de război, stare excepțională sau stare de urgență sunt stabilite printr-o lege constituțională.

Art. 52

1. În cadrul capitolelor I și II din prezenta Constituție, termenul cetățean se referă la un cetățean al Republicii Slovace.

2. În Republica Slovacă cetățenii străini beneficiază de drepturile și libertățile fundamentale ale omului garantate prin prezenta Constituție, cu excepția celor care sunt atribuite în mod expres doar cetățenilor săi.

3. În reglementările juridice aflate în vigoare, termenul cetățean se referă la orice persoană, în măsura în care sunt vizate drepturile și libertățile fundamentale pe care prezenta Constituție le recunoaște indiferent de cetățenie.

Art. 53

Republica Slovacă acordă drept de azil cetățenilor străini persecutați pentru susținerea drepturilor și libertăților politice. Dreptul de azil poate fi refuzat celui care a încălcat drepturile și libertățile fundamentale. Prevederi suplimentare sunt stabilite prin lege.

Art. 54

Pentru judecători și procurori, legea poate prevedea restrângerea dreptului de a exercita o activitate comercială, precum și orice altă activitate economică, și a dreptului menționat la articolul 29, alineatul 2; pentru angajații din administrația de stat și din organismele autonome teritoriale, legea poate prevedea restrângerea dreptului menționat la articolul 37, alineatul 4; legea poate, de asemenea, îngădi pentru membrii forțelor armate și ai forțelor de securitate drepturile menționate la articolele 27 și 28, în măsura în care aceste drepturi sunt legate de efectuarea îndatoririlor lor. Legea poate îngădi dreptul la grevă al persoanelor cu profesii de o importanță vitală pentru protecția vieții și a sănătății umane.

CAPITOLUL III

Partea I: Economia Republicii Slovace

Art. 55

1. Economia Republicii Slovace are la bază principiile unei economii de piață orientate către domeniile social și ecologic.
2. Republica Slovacă protejează și stimulează concurența. Prevederi suplimentare sunt stabilite prin lege.

Art. 56

1. Banca Națională a Slovaciei este o bancă centrală independentă a Republicii Slovace. În exercitarea competenței sale, Banca Națională a Slovaciei poate emite reglementări juridice general obligatorii dacă este autorizată de lege în acest sens.
2. Organul administrativ suprem al Băncii Naționale a Slovaciei este Consiliul Bancar al Băncii Naționale a Slovaciei.
3. Prevederi suplimentare în legătură cu alineatele 1 și 2 sunt stabilite prin lege.

Art. 57

Republica Slovacă constituie un teritoriu vamal.

Art. 58

1. Finanțele Republicii Slovace sunt gestionate conform bugetului de stat. Bugetul de stat este adoptat prin lege.
2. Încasările la bugetul de stat, procedurile privind gestiunea bugetară, raporturile dintre bugetul de stat și bugetele unităților teritoriale sunt stabilite prin lege.
3. Fondurile de stat cu destinație specială legate de bugetul de stat al Republicii Slovace se stabilesc prin lege.

Art. 59

1. Impozitele și taxele sunt naționale și locale.
2. Impozitele și taxele sunt aplicabile doar în temeiul legii.

Partea a II-a: Curtea de Conturi a Republicii Slovace

Art. 60

1. Curtea de Conturi a Republicii Slovace este un organ independent care exercită controlul gestiunii:
 - a. resurselor bugetare stabilite prin legea votată de Consiliul Național al Republicii Slovace sau de Guvern;

- b. proprietății, drepturilor de proprietate, fondurilor, obligațiilor și creanțelor statului, instituțiilor publice și Fondului Național Imobiliar al Republicii Slovace, municipalităților, unităților teritoriale superioare, persoanelor juridice cu capital de stat, persoanelor juridice cu capital de la instituții publice, persoanelor juridice cu capital de la Fondul Național Imobiliar al Republicii Slovace, persoanelor juridice cu capital de la municipalități, persoanelor juridice cu capital de la unitățile teritoriale superioare, persoanelor juridice înființate de municipalități sau persoanelor juridice înființate de unitățile teritoriale superioare;
- c. proprietății, drepturilor de proprietate, fondurilor și creanțelor care au fost acordate Republicii Slovace, persoanelor juridice sau persoanelor fizice în cadrul programelor de dezvoltare ori acordate din străinătate;
- d. proprietății, drepturilor de proprietate, fondurilor, obligațiilor și creanțelor pe care Republica Slovacă a acceptat să le garanteze;
- e. proprietății, drepturilor de proprietate, fondurilor, obligațiilor și creanțelor persoanelor juridice care desfășoară activități de interes public.

2. În limitele menționate la alineatul 1, atribuțiile de verificare ale Curții de Conturi vizează:

- a. Guvernul Republicii Slovace, ministerele și alte organe centrale ale administrației Republicii Slovace și organele care le sunt subordonate acestora;
- b. organele de stat, precum și persoanele juridice fondate ori înființate de organele centrale ale administrației publice sau de alte organe de stat;
- c. municipalitățile și unitățile teritoriale superioare, persoanele juridice înființate de municipalități, persoanele juridice înființate de unitățile teritoriale superioare, persoanele juridice cu capital de la municipalități și persoanele juridice cu capital de la unitățile teritoriale superioare;
- d. fondurile de la stat cu destinație specială, instituțiile publice înființate prin lege, persoanele juridice cu capital de la instituțiile publice, persoanele juridice cu capital de la stat;
- e. Fondul Național Imobiliar al Republicii Slovace și persoanele juridice cu capital de la Fondul Național Imobiliar al Republicii Slovace,
- f. persoanele fizice și persoanele juridice.

Art. 61

1. Curtea de Conturi este condusă de un Președinte. Președintele și vicepreședinții Curții de Conturi sunt aleși și revocați din funcție de Consiliul Național al Republicii Slovace.

2. Orice cetățean al Republicii Slovace, eligibil în Consiliul Național al Republicii Slovace, poate fi ales Președinte sau Vicepreședinte al Curții de Conturi.

3. Aceeași persoană nu poate fi aleasă președinte sau vicepreședinte al Curții de Conturi pentru mai mult de două mandate consecutive de șapte ani.

4. Funcțiile de Președinte și de Vicepreședinte al Curții de Conturi sunt incompatibile cu orice altă funcție într-un alt organism de stat, cu orice funcție publică sau privată, cu orice activitate industrială sau comercială, cu orice funcție într-un organ de conducere sau de control al unei persoane juridice care exercită o activitate industrială ori comercială sau cu orice altă activitate economică ori remunerată, cu excepția gestionării propriului patrimoniu și a unei activități științifice, pedagogice, literare sau artistice.

Art. 62

Curtea de Conturi prezintă Consiliului Național al Republicii Slovace, cel puțin o dată pe an și de fiecare dată când Consiliul Național al Republicii Slovace solicită, un raport privind rezultatele activității de control.

Art. 63

Statutul, competențele, structura organizațională internă și regulile de bază ale activității de control ale Curții de Conturi sunt stabilite prin lege.

CAPITOLUL IV **Autonomia teritorială**

Art. 64

Localitatea este unitatea de bază a autonomiei teritoriale. Autonomia teritorială vizează o localitate și o unitate teritorială superioară.

Art. 64a

Localitatea și unitatea teritorială superioară sunt unități teritoriale și administrative independente ale Republicii Slovace, ce includ persoane care sunt rezidenți permanenți pe teritoriul acestora. Prevederi suplimentare sunt stabilite prin lege.

Art. 65

1. Localitatea și unitatea teritorială superioară sunt persoane juridice care, conform condițiilor prevăzute de lege, își gestionează în mod independent proprietățile și resursele financiare.

2. Localitatea și unitatea teritorială superioară se finanțează în primul rând din propriile venituri, precum și din subvenții de la stat. Legea stabilește impozitele și taxele care constituie veniturile localităților și cele care constituie

veniturile unității teritoriale superioare. Subvențiile de la stat pot fi cerute doar în limita legii.

Art. 66

1. Localitatea are dreptul de a se asocia cu alte localități pentru a îndeplini obiective de interes comun; unitățile teritoriale superioare au același drept de a se asocia cu alte unități teritoriale superioare. Condițiile sunt stabilite prin lege.

2. Regruparea, scindarea sau dizolvarea unei localități sunt reglementate prin lege.

Art. 67

1. Autonomia teritorială este exercitată prin intermediul reuniunilor rezidenților localității, printr-un referendum local și printr-un referendum pe teritoriul unei unități teritoriale superioare, de organele localității sau de organele unității teritoriale superioare. Modalitatea de organizare a referendumului local sau a referendumului pe teritoriul unității teritoriale superioare este stabilită prin lege.

2. Obligațiile și restricțiile legate de realizarea autonomiei teritoriale sunt impuse localităților și unităților teritoriale superioare prin lege și în baza unui tratat internațional vizat la articolul 7, alineatul 5.

3. Statul intervine în activitățile localității și ale unității teritoriale superioare numai în modalitățile stabilite de lege.

Art. 68

Localitatea și unitatea teritorială superioară pot emite ordonanțe cu caracter general obligatoriu în problemele legate de autonomia locală și în scopul realizării sarcinilor atribuite autonomiei prin lege.

Art. 69

1. Organismele localității sunt:

- a. consiliul local;
- b. primarul unei localități.

2. Consiliul local este alcătuit din deputații consiliului local. Deputații sunt aleși pentru un mandat de patru ani de către cetățenii localității care sunt rezidenți permanenți pe teritoriul acesteia. Alegerea deputaților se face prin vot secret, universal, egal și direct.

3. Primarul localității este ales pentru un mandat de patru ani de către cetățenii localității rezidenți permanenți pe teritoriul acesteia, pe baza votului secret, universal, egal și direct. Primarul unei localități este organul executiv al localității. Acesta exercită administrarea localității și reprezintă localitatea în relațiile externe ale acesteia. Motivele și modalitatea de demitere a primarului înainte de terminarea mandatului său sunt stabilite prin lege.

4. Organismele teritoriale autonome sunt:

- a. consiliul unității teritoriale autonome;
- b. președintele unității teritoriale autonome.

5. Consiliul unității teritoriale autonome este alcătuit din deputați. Aceștia sunt aleși pentru un mandat de patru ani de către cetățenii unității teritoriale autonome care sunt rezidenți permanenți pe teritoriul acesteia. Alegerea deputaților se face prin vot secret, universal, egal și direct.

6. Președintele unității teritoriale autonome este ales pentru un mandat de patru ani de către cetățenii localității care sunt rezidenți permanenți pe teritoriul acesteia, pe baza votului secret, universal, egal și direct. Motivele și modalitatea de demitere a președintelui înainte de expirarea mandatului său sunt stabilite prin lege. Președintele unității teritoriale autonome este organismul executiv al localităților. Acesta exercită administrarea localităților și reprezintă localitățile în relațiile externe ale acestora.

Art. 70

Legea stabilește condițiile și procedura prin care o localitate este declarată oraș, desemnând și denumirea autorităților orașenești.

Art. 71

1. Legea poate transfera localității sau unității teritoriale autonome îndeplinirea anumitor atribuții ale administrației locale de stat. Costurile legate de exercitarea administrației de stat transferate în acest mod sunt suportate de stat.

2. În exercitarea administrației de stat, localitatea și unitatea teritorială superioară pot emite, în baza legii și în cadrul competenței lor teritoriale, ordonanțe cu caracter general obligatoriu, dacă sunt autorizate să facă acest lucru prin lege. Exercițarea administrației de stat transferate localității sau unității teritoriale superioare prin lege este guvernată și controlată de Guvern. Prevederi suplimentare sunt stabilite prin lege.

CAPITOLUL V **Puterea legislativă**

Partea I: Consiliul Național al Republicii Slovace

Art. 72

Consiliul Național al Republicii Slovace este singurul organ constituțional și legislativ al Republicii Slovace.

Art. 73

1. Consiliul Național al Republicii Slovace este alcătuit din 150 de membri aleși pe o perioadă de patru ani.

2. Membrii Consiliului Național al Republicii (Parlamentului) sunt reprezentanții cetățenilor. Aceștia își exercită mandatul personal, conform propriei lor conștiințe și convingeri și nu se supun niciunor ordine.

Art. 74

1. Membrii Parlamentului sunt aleși prin vot secret, universal, egal și direct.
2. Poate fi ales membru al Parlamentului orice cetățean cu drept de vot, cu vârsta de 21 de ani împliniți și cu domiciliul pe teritoriul Republicii Slovace.
3. Prevederi suplimentare privind alegerea membrilor Parlamentului sunt stabilite prin lege.

Art. 75

1. Membrii Parlamentului sunt investiți în funcție la prima ședință a Parlamentului la care participă prin depunerea următorului jurământ:

„Jur pe onoarea și conștiința mea credință Republicii Slovace. Îmi voi îndeplini obligațiile în interesul cetățenilor. Voi respecta Constituția și celelalte legi și voi depune eforturi pentru implementarea acestora.”

2. Refuzul de a depune jurământul sau prestarea jurământului cu rezerve conduce la pierderea mandatului.

Art. 76

Validarea mandatelor membrilor Parlamentului este făcută de Consiliul Național al Republicii Slovace.

Art. 77

1. Funcția de membru al Parlamentului este incompatibilă cu funcția de judecător, procuror, apărător al drepturilor civice, membru al forțelor armate, membru al forțelor de securitate și membru al Parlamentului European.

2. În cazul numirii unui membru al Parlamentului ca membru al Guvernului Republicii Slovace, mandatul său de membru al Parlamentului se suspendă pe durata exercitării acestei funcții.

Art. 78

1. Un membru al Parlamentului nu poate fi urmărit penal pentru modul în care a votat în Consiliul Național al Republicii Slovace sau în organele acestuia; prevederea se aplică și după expirarea mandatului acestuia.

2. Un membru al Parlamentului nu poate fi urmărit penal pentru declarațiile făcute în Consiliul Național al Republicii Slovace sau în cadrul unuia dintre organele acestuia în exercițiul funcției de membru al Parlamentului; prevederea se aplică și după expirarea mandatului acestuia. Membrii Parlamentului se supun regulilor disciplinare ale Consiliului Național al Republicii Slovace.

3. Membrii Parlamentului nu pot fi urmăriți penal sau disciplinar și nici nu pot fi arestați preventiv fără acordul Consiliului Național al Republicii Slovace. În cazul refuzului Consiliului Național al Republicii Slovace de a-și da acordul,

urmărirea penală sau arestarea preventivă este interzisă pe durata mandatului. În acest caz, termenul de prescripție se suspendă pe durata exercitării mandatului.

4. În cazul în care un membru al Parlamentului a fost prins și reținut în timpul săvârșirii unei fapte penale, autoritatea competentă trebuie să îl informeze imediat pe Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace. În cazul în care Comitetul pentru probleme de reprezentare și de imunitate al Consiliului Național al Republicii Slovace refuză să își dea acordul în privința reținerii, membrul Parlamentului trebuie eliberat imediat.

5. Pe durata arestului preventiv, mandatul membrului Parlamentului se suspendă.

Art. 79

Un membru Parlamentului poate refuza să depună mărturie cu privire la aspectele de care a luat cunoștință în exercițiul funcției sale chiar și după ce a încetat să mai fie membru al Parlamentului.

Art. 80

1. Membrii Parlamentului pot interpela Guvernul Republicii Slovace, pe unul dintre membrii acestuia sau orice alt responsabil al altui organ central al administrației de stat cu privire la aspectele care țin de competența acestora. Membrii Parlamentului trebuie să primească un răspuns în termen de 30 de zile.

2. Răspunsul la interpelări este urmat de o dezbatere în cadrul Consiliului Național al Republicii Slovace în acest sens, dezbateră putând fi supusă votului de încredere al Consiliului Național al Republicii Slovace.

Art. 81

Membrii Parlamentului pot renunța la mandat prin depunerea demisiei personal în sesiunea Consiliului Național al Republicii Slovace. Atunci când anumite împrejurări grave îi împiedică să facă acest lucru, pot să se adreseze în scris Președintelui Consiliului Național al Republicii Slovace. În acest caz, mandatul de membru al Parlamentului ia sfârșit la data depunerii cererii scrise privind renunțarea la mandat către Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace.

Art. 81a

Mandatul unui membru al Parlamentului încetează:

- a. la expirarea mandatului;
- b. în cazul renunțării la mandat;
- c. în cazul pierderii dreptului de a fi ales;
- d. în situația dizolvării Consiliului Național al Republicii Slovace;
- e. în situația constatării incompatibilității, în temeiul articolului 77, alineatul 1;
- f. în cazul pronunțării hotărârii definitive prin care membrul Parlamentului este declarat vinovat de o faptă penală comisă cu intenție

sau prin care membrul Parlamentului este condamnat pentru o faptă penală, iar instanța judecătorească nu pronunță o condamnare cu suspendare.

Art. 82

1. Consiliul Național al Republicii Slovace se reunește în sesiuni permanente.
2. Ședința inaugurală a Consiliului Național al Republicii Slovace este convocată de Președintele Republicii Slovace în termen de 30 de zile de la anunțarea rezultatelor alegerilor. În caz contrar, Consiliul Național al Republicii Slovace se reunește în cea de-a 30-a zi de la anunțarea rezultatelor alegerilor.
3. Consiliul Național al Republicii Slovace își poate suspenda activitatea prin intermediul unei hotărâri. Durata suspendării nu poate depăși patru luni pe an. Pe perioada suspendării, președintele, vicepreședinții și organele Consiliului Național al Republicii Slovace își exercită prerogativele.
4. Pe durata suspendării sesiunii, Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace poate convoca o ședință a Consiliului Național al Republicii Slovace. El este întotdeauna obligat să facă acest lucru la cererea Guvernului Republicii Slovace sau la cererea a cel puțin unei cincimi din numărul total al membrilor Parlamentului.
5. Activitatea Consiliului Național al Republicii Slovace se sfârșește în momentul expirării mandatului electoral sau prin dizolvarea acestuia.

Art. 83

1. Ședințele Consiliului Național al Republicii Slovace sunt convocate de Președintele acestuia.
2. Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace convoacă o ședință a Consiliului Național al Republicii Slovace și atunci când cel puțin o cincime din numărul total al membrilor Parlamentului îi solicită acest lucru. În acest caz, Președintele convoacă ședința în termen de șapte zile.
3. Ședințele Consiliului Național al Republicii Slovace sunt publice.
4. Ședințele cu ușile închise pot fi ținute doar în cazurile stabilite de lege sau în baza unei hotărâri adoptate de trei cincimi din numărul total al membrilor Parlamentului.

Art. 84

1. Consiliul Național al Republicii Slovace îndeplinește condițiile de cvorum dacă sunt prezenți mai mult de jumătate din membrii Parlamentului.
2. Orice hotărâre a Consiliului Național al Republicii Slovace se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți ai Parlamentului, cu excepția cazului în care Constituția prevede altfel.
3. Aprobarea unui tratat internațional în temeiul articolului 7, alineatele 3 și 4, și adoptarea unui proiect de lege retrimis la reexaminare de Președintele

Republicii Slovace în temeiul articolului 102, litera o), necesită votul majorității membrilor Parlamentului.

4. Adoptarea Constituției, a unui amendament la Constituție, a unei legi constituționale, aprobarea unui tratat internațional în temeiul articolului 7, alineatul 2, adoptarea unei hotărâri privind referendumul pentru demiterea Președintelui Republicii Slovace, pentru depunerea unei plângeri împotriva Președintelui sau pentru a declara război unui alt stat necesită votul unei majorități de trei cincimi din numărul total al membrilor Parlamentului.

Art. 85

La cererea Consiliului Național al Republicii Slovace sau a unuia dintre organele acestuia, un membru al Guvernului Republicii Slovace sau responsabilul unui alt organ al administrației de stat are obligația de a participa la ședința Consiliului Național al Republicii Slovace sau a organului acestuia.

Art. 86

Consiliul Național al Republicii Slovace are, în principal, următoarele prerogative:

- a. adoptă Constituția, legile constituționale și alte legi și controlează modalitatea de respectare a acestora;
- b. aprobă, printr-o lege constituțională, tratatele privind intrarea Republicii Slovace într-o uniune cu alte state, precum și denunțarea unui astfel de tratat;
- c. decide în privința organizării referendumurilor;
- d. își exprimă acordul, înainte de ratificare, cu privire la tratatele internaționale referitoare la drepturile omului și libertățile fundamentale, tratatele politice internaționale, tratatele internaționale cu caracter militar, tratatele internaționale de aderare a Republicii Slovace la organizații internaționale, tratatele internaționale economice cu caracter general, tratatele internaționale a căror aplicare necesită adoptarea unei legi și tratatele internaționale care generează în mod direct drepturi sau obligații persoanelor fizice ori juridice, stabilind în același timp dacă acestea corespund tratatelor internaționale prevăzute la articolul 7, alineatul 5;
- e. înființează, prin intermediul legii, ministerele și celelalte organe ale administrației de stat;
- f. dezbate declarația de politică generală a Guvernului Republicii Slovace, controlează activitatea Guvernului și acordă un vot de încredere Guvernului sau membrilor acestuia;
- g. aprobă bugetul de stat, controlează execuția acestuia și aprobă contul general de execuție a bugetului de stat;
- h. deliberază în privința unor probleme fundamentale de politică internă, externă, economică, socială și altele;

- i. alege și revocă Președintele și Vicepreședintele Curții de Conturi a Republicii Slovace, precum și trei membri din Consiliul Judiciar al Republicii Slovace;
- j. declară starea de război în caz de agresiune împotriva Republicii Slovace sau în vederea respectării angajamentelor rezultate din tratatele internaționale privind apărarea comună împotriva agresiunii, iar la sfârșitul războiului decide cu privire la semnarea acordurilor de pace;
- k. își exprimă acordul pentru trimiterea de forțe armate în afara teritoriului Republicii Slovace, cu excepția cazului în care este vorba de o situație prevăzută la articolul 119, litera p);
- l. aprobă prezența forțelor armate străine pe teritoriul Republicii Slovace.

Art. 87

1. Inițierea unui proiect de lege aparține comisiilor Consiliului Național al Republicii Slovace, membrilor Parlamentului și Guvernului Republicii Slovace.

2. Dacă Președintele Republicii Slovace retrimite la reexaminare o lege cu observațiile sale, Consiliul Național al Republicii Slovace deliberază din nou în privința legii constituționale sau a altei legi și, în cazul în care o aprobă, aceasta trebuie promulgată.

3. Legea este semnată de Președintele Republicii Slovace, Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace și de Prim-ministrul Guvernului Republicii Slovace. În situația în care, după o nouă dezbateră, Consiliul Național al Republicii Slovace adoptă legea în ciuda observațiilor Președintelui Republicii Slovace, iar acesta din urmă refuză să o semneze, legea este promulgată chiar și fără semnătura Președintelui Republicii.

4. Legea intră în vigoare prin promulgare. Modalitățile de promulgare a legilor, a tratatelor internaționale și a normelor obligatorii din punct de vedere juridic ale organizațiilor internaționale vizate la articolul 7, alineatul 2, sunt stabilite prin lege.

Art. 88

1. Orice propunere de aprobare a unei moțiuni de cenzură privind activitatea Guvernului Republicii Slovace sau a unuia dintre membrii acestuia este supusă deliberării Consiliului Național al Republicii Slovace la solicitarea a cel puțin unei cincimi din numărul total al membrilor Parlamentului.

2. Aprobarea unei moțiuni de cenzură privind activitatea Guvernului Republicii Slovace sau a unuia dintre membrii acestuia se face cu votul a mai mult de jumătate din membrii Parlamentului.

Art. 89

1. Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace este ales și revocat prin vot secret, cu votul exprimat de mai mult de jumătate din toți membrii Parlamentului. Președintele răspunde doar în fața Consiliului Național al Republicii Slovace.

2. Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace:
 - a. convoacă și prezidează ședințele Consiliului Național al Republicii Slovace;
 - b. semnează Constituția, legile constituționale și alte legi;
 - c. este cel în fața căruia depun jurământul membrii Consiliului Național al Republicii Slovace;
 - d. stabilește data alegerilor pentru Consiliul Național al Republicii Slovace, data alegerii Președintelui Republicii Slovace și data alegerilor pentru organele de autonomie teritorială;
 - e. convoacă referendumul pentru revocarea din funcție a Președintelui Republicii Slovace;
 - f. exercită alte atribuții prevăzute de lege.

3. După expirarea mandatului său, Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace rămâne în funcție până în momentul alegerii unui nou Președinte de către Consiliul Național al Republicii Slovace.

Art. 90

1. Vicepreședinții Consiliului Național al Republicii Slovace acționează în calitate de supleanți pentru Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace. Aceștia sunt aleși sau revocați prin vot secret de către Consiliul Național al Republicii Slovace cu votul a mai mult de jumătate din numărul total al membrilor Parlamentului. Vicepreședinții Consiliului Național al Republicii Slovace răspund în fața Consiliului Național al Republicii Slovace.

2. Prevederea articolului 89, alineatul 3, se aplică și vicepreședinților Consiliului Național al Republicii Slovace.

Art. 91

Activitatea Consiliului Național al Republicii Slovace este gestionată și organizată de Președintele și vicepreședinții Consiliului Național al Republicii Slovace.

Art. 92

1. Consiliul Național al Republicii Slovace înființează comisii cu rol de organe de inițiativă și control din rândul membrilor Parlamentului; președinții acestora sunt aleși prin vot secret.

2. Modalitatea de deliberare a Consiliului Național al Republicii Slovace și a comisiilor acestuia sunt stabilite prin lege.

Partea a II-a: Referendumul

Art. 93

1. Referendumul este utilizat pentru a aproba o lege constituțională privind stabilirea de uniuni cu alte state sau ieșirea din acest gen de uniuni.

2. Prin referendum se poate hotărî și asupra altor probleme importante de interes public.

3. Drepturile și libertățile fundamentale, precum și impozitele, taxele și bugetul de stat nu pot constitui obiectul unui referendum.

Art. 94

Toți cetățenii Republicii Slovace cu drept de vot la alegerile pentru Consiliul Național al Republicii Slovace au dreptul de a participa la referendum.

Art. 95

1. Referendumul este convocat de Președintele Republicii Slovace, dacă acest lucru este solicitat printr-o petiție semnată de cel puțin 350.000 de cetățeni sau printr-o hotărâre a Consiliului Național al Republicii Slovace, în termen de 30 de zile de la data primirii petiției cetățenilor sau a hotărârii Consiliului Național al Republicii Slovace.

2. Înainte de convocarea referendumului, Președintele Republicii Slovace poate cere Curții Constituționale a Republicii Slovace un punct de vedere pentru a stabili dacă obiectul referendumului solicitat prin petiție de cetățeni sau prin hotărâre a Consiliului Național al Republicii Slovace în temeiul alineatului 1, este conform cu Constituția sau cu legile constituționale. Dacă Președintele Republicii Slovace solicită Curții Constituționale a Republicii Slovace un astfel de punct de vedere pentru a se stabili dacă obiectul referendumului, care trebuie organizat în baza petiției cetățenilor sau a hotărârii Consiliului Național al Republicii Slovace, este conform cu Constituția sau cu o lege constituțională, termenul prevăzut la alineatul 1 se suspendă de la data solicitării Președintelui Republicii Slovace până la data pronunțării Curții Constituționale prin decizie.

Art. 96

1. Inițiativa adoptării unei hotărâri a Parlamentului de a solicita convocarea unui referendum aparține membrilor Parlamentului sau Guvernului Republicii Slovace.

2. Referendumul are loc în termen de 90 de zile de la data convocării de către Președintele Republicii Slovace.

Art. 97

1. Referendumul nu poate fi organizat în cele 90 de zile care preced alegerile pentru Consiliul Național al Republicii Slovace.

2. Referendumul poate fi organizat în ziua alegerilor pentru Consiliul Național al Republicii Slovace.

Art. 98

1. Rezultatele referendumului sunt valabile dacă mai mult de jumătate din alegătorii înscriși au luat parte la acesta și dacă decizia a fost aprobată de mai mult de jumătate din participanții la referendum.

2. Propunerile aprobate prin referendum sunt adoptate de Consiliul Național al Republicii Slovace în același mod ca și legile.

Art. 99

1. Consiliul Național al Republicii Slovace poate modifica sau anula rezultatul referendumului printr-o lege constituțională nu mai devreme de trei ani de la data intrării sale în vigoare.

2. Un nou referendum pe aceeași temă nu poate fi organizat mai devreme de expirarea unui termen de trei ani de la data referendumului precedent.

Art. 100

Modalitățile de desfășurare a referendumului sunt stabilite prin lege.

CAPITOLUL VI **Puterea executivă**

Partea I: Președintele Republicii Slovace

Art. 101

1. Președintele este șeful de stat al Republicii Slovace. Președintele reprezintă Republica Slovacă atât în țară, cât și peste hotare și asigură, prin deciziile sale, funcționarea corectă a organelor constituționale. Președintele își exercită funcția potrivit propriei sale conștiințe și convingeri și nu se supune niciunor ordine.

2. Cetățenii Republicii Slovace își aleg Președintele în cadrul unor alegeri directe, prin vot secret, pe o perioadă de cinci ani. Toți cetățenii cu drept de vot la alegerile pentru Consiliul Național al Republicii Slovace au dreptul de a vota pentru alegerea Președintelui.

3. Candidații la președinție sunt propuși de cel puțin 15 membri ai Parlamentului sau de cetățenii cu drept de vot la alegerile pentru Consiliul Național al Republicii Slovace, prin intermediul unei petiții semnate de cel puțin 15.000 de cetățeni. Propunerile sunt adresate Președintelui Consiliului Național al Republicii Slovace în termen de cel târziu 21 de zile de la anunțul de convocare a alegerilor.

4. Candidatul care obține jumătate din voturile valabil exprimate ale alegătorilor eligibili este ales Președinte. Dacă niciunul dintre candidați nu a obținut majoritatea necesară de voturi, un al doilea tur de scrutin este organizat în termen de 14 zile. Primii doi candidați care au obținut cele mai multe voturi valabile participă la al doilea tur de scrutin. La cel de-al doilea tur de scrutin, este ales Președinte candidatul care obține cele mai multe dintre voturile valabil exprimate ale alegătorilor care au participat la scrutin.

5. Dacă unul dintre cei doi candidați care au obținut cele mai multe voturi valabile la primul tur nu mai este eligibil ca Președinte înainte de turul al doilea sau își retrace candidatura, candidatul următor, care a obținut cele mai multe voturi în primul tur, participă la al doilea tur de scrutin. În situația în care nu există doi candidați pentru turul al doilea, acesta nu se organizează, iar Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace convoacă, în interval de șapte zile, noi alegeri care trebuie să aibă loc în termen de 60 de zile.

6. Dacă există un singur candidat la președinție, se organizează alegeri în așa fel încât să se exprime votul pentru acceptarea sa; acesta este ales Președinte dacă obține mai mult de jumătate din voturile valabil exprimate ale alegătorilor.

7. Candidatul ales ocupă funcția de Președinte prin depunerea jurământului. Acesta este investit în fața Consiliului Național al Republicii Slovace de Președintele Curții Constituționale, la amiază, în ziua expirării mandatului fostului Președinte.

8. Dacă mandatul Președintelui s-a încheiat înainte de termen, candidatul ales depune jurământul la amiază și ocupă funcția de Președinte în ziua următoare celei în care au fost anunțate rezultatele alegerilor.

9. Curtea Constituțională a Republicii Slovace decide asupra constituționalității sau legalității alegerilor.

10. Legea stabilește prevederile suplimentare privind alegerile prezidențiale.

Art. 102

1. Președintele:

- a. reprezintă Republica Slovacă în plan extern, negociază și ratifică tratatele internaționale. Acesta poate delega încheierea tratatelor internaționale Guvernului Republicii Slovace sau, cu acordul acestuia din urmă, unuia dintre membrii Guvernului;
- b. poate solicita Curții Constituționale a Republicii Slovace, verificarea respectării Constituției sau a unei legi constituționale de către un tratat internațional negociat, care necesită acordul Consiliului Național al Republicii Slovace;
- c. îi primește, îi acreditează și îi revocă pe șefii misiunilor diplomatice;
- d. convoacă ședința inaugurală a Consiliului Național al Republicii Slovace;
- e. poate dizolva Consiliul Național al Republicii Slovace dacă acesta, în cele șase luni de la formarea Guvernului, nu aprobă declarația de politică generală a Guvernului, în situația în care Consiliul Național al Republicii Slovace nu aprobă în trei luni de zile proiectul de lege pentru care Guvernul a cerut un vot de încredere, dacă Consiliul Național al Republicii Slovace nu s-a întrunit în plen într-o perioadă mai mare de trei luni, deși sesiunea nu a fost suspendată, iar el a fost convocat în mod repetat în acest timp, sau dacă sesiunea Consiliului

Național al Republicii Slovace a fost suspendată pe o perioadă mai lungă decât cea prevăzută de Constituție. Președintele nu poate exercita acest drept în ultimele șase luni ale mandatului, pe timp de război, stare de război sau de instituire a legii marțiale. Președintele dizolvă Consiliul Național al Republicii Slovace în cazul în care el nu a fost demis printr-un referendum pe această temă;

- f. semnează legile;
- g. numește și revocă Prim-ministrul și alți membri ai Guvernului Republicii Slovace, le încredințează conducerea ministerelor și le acceptă demisiile. Revocă Prim-ministrul și alți membri ai Guvernului în situațiile menționate la articolele 115 și 116;
- h. numește și revocă responsabilii organelor centrale, precum și înalții funcționari publici și alți funcționari în cazurile stabilite de lege; numește și revocă rectorii universitari, numește profesorii universitari, numește și promovează generalii;
- i. conferă distincții, cu excepția cazului în care a autorizat un alt organ în acest sens;
- j. amnistiază și acordă reducerea pedepselor stabilite de instanțele judecătorești în procesele penale și anulează pedepsele prin grațiere individuală sau amnistie;
- k. este Comandantul Suprem al Forțelor Armate;
- l. în baza deciziei Consiliului Național al Republicii Slovace, declară război în caz de agresiune împotriva Republicii Slovace sau în vederea respectării angajamentelor rezultate din tratatele internaționale privind apărarea comună împotriva agresiunii și încheie acorduri de pace;
- m. la propunerea Guvernului Republicii Slovace, poate ordona mobilizarea forțelor armate, poate declara starea de război sau legea marțială, precum și încetarea acestora;
- n. convoacă referendumuri;
- o. poate retrimite motivat la reexaminare Consiliului Național al Republicii Slovace orice legi în termen de 15 zile de la data aprobării acestora;
- p. prezintă Consiliului Național al Republicii Slovace rapoarte privind starea Republicii Slovace și problemele politice importante;
- r. are dreptul de a solicita Guvernului sau membrilor acestuia informațiile necesare ducerii la îndeplinire a atribuțiilor sale;
- s. numește și revocă judecătorii Curții Constituționale a Republicii Slovace, Președintele și Vicepreședintele Curții Constituționale a Republicii Slovace; judecătorii Curții Constituționale a Republicii Slovace și Procurorul General depun jurământul în fața sa;
- t. numește și revocă din funcție judecătorii, Președintele și Vicepreședintele Curții Supreme a Republicii Slovace, Procurorul General și trei membri ai Consiliului Judiciar; judecătorii depun jurământul în fața sa.

2. Decizia Președintelui emisă în temeiul articolului 102, alineatul 1, literele c) și j), în privința acordării amnistiei, potrivit prevederilor de la litera k), trebuie să fie contrasemnată, pentru a fi valabilă, de către Prim-ministrul Guvernului Republicii Slovace sau de către un ministru autorizat de acesta; în asemenea situații, Guvernul Republicii Slovace răspunde pentru decizia Președintelui.

3. Condițiile de declarare a războiului, a stării de război, a legii marțiale, a stării de urgență și modalitatea de exercitare a puterii publice pe perioada războiului, a stării de război, a stării de urgență, sunt stabilite printr-o lege constituțională.

4. Modalitățile de exercitare a prerogativelor constituționale ale Președintelui, vizate la alineatul 1, sunt stabilite prin lege.

Art. 103

1. Orice cetățean al Republicii Slovace, eligibil în Consiliul Național al Republicii Slovace și cu vârsta de minimum 40 de ani împliniți în ziua alegerilor poate fi ales Președinte.

2. Aceeași persoană poate fi aleasă Președinte pentru cel mult două mandate consecutive.

3. Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace stabilește data alegerilor prezidențiale, astfel încât primul tur de scrutin să aibă loc cu cel mult 60 de zile înainte de sfârșitul mandatului Președintelui în exercițiu. Dacă funcția Președintelui devine vacantă înainte de sfârșitul mandatului, Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace stabilește data alegerilor prezidențiale în termen de șapte zile, pentru ca primul tur de scrutin să aibă loc nu mai târziu de 60 de zile de la anunțarea alegerilor prezidențiale.

4. În cazul în care este ales Președinte un membru al Parlamentului, un membru al Guvernului Republicii Slovace, un judecător, un procuror, un membru al forțelor armate sau al forțelor de securitate, un membru al Curții de Conturi a Republicii Slovace, acesta nu își mai exercită precedentă funcție începând cu ziua alegerii sale.

5. Președintele nu poate exercita nicio altă funcție și nicio altă activitate sau profesie remunerată ori activitate comercială și nu poate fi membru al vreunui organ al unei persoane juridice care desfășoară o activitate comercială.

6. Președintele poate demisiona oricând din funcție; mandatul său ia sfârșit în ziua în care demisia sa scrisă este prezentată Președintelui Curții Constituționale a Republicii Slovace.

7. Președintele Curții Constituționale îl va notifica în scris pe Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace cu privire la demisia Președintelui.

Art. 104

1. Președintele este investit în funcție de Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace, în fața Consiliului Național al Republicii Slovace, prin depunerea următorului jurământ:

„Jur pe onoarea și conștiința mea credință Republicii Slovace. Voi veghea la binele națiunii slovace, precum și al minorităților naționale și al grupurilor etnice care trăiesc în Republica Slovacă. Îmi voi îndeplini atribuțiile în interesul cetățenilor și voi respecta și apăra Constituția și celelalte legi.”

2. Refuzul de a depune jurământul sau prestarea de jurământ cu rezerve conduce la invaliditatea alegerii Președintelui.

Art. 105

1. Dacă nu se alege niciun Președinte sau dacă funcția de Președinte devine vacantă înainte de alegerea unui nou Președinte ori înainte ca Președintele nou-ales să fi depus jurământul de credință sau dacă Președintele nu își poate exercita mandatul din motive temeinice, prerogativele stabilite la articolul 102, alineatul 1, literele a), b), c), n) și o), sunt exercitate de Guvernul Republicii Slovace. În această perioadă, Guvernul îi poate încredința Prim-ministrului exercitarea anumitor prerogative ale Președintelui Republicii. În această perioadă, Prim-ministrul exercită, de asemenea, și funcția de Comandant Suprem al Forțelor Armate. Prerogativele Președintelui menționate la articolul 102, alineatul 1, literele d), g), h), l), m), s) și t), revin, în această perioadă, Președintelui Consiliului Național al Republicii Slovace.

2. În situația în care Președintele nu își poate exercita mandatul pe o perioadă mai mare de șase luni, Curtea Constituțională declară vacantarea funcției de Președinte. Mandatul Președintelui în exercițiu ia sfârșit în ziua acestei declarații.

Art. 106

1. Președintele poate fi revocat din funcție înainte de sfârșitul mandatului său prin intermediul unui referendum. Referendumul pentru revocarea Președintelui este convocat de către Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace, în baza unei hotărâri a Consiliului Național al Republicii Slovace adoptate cu o majoritate de trei cincimi din numărul total al membrilor Consiliului Național al Republicii Slovace, în termen de 30 de zile de la adoptarea acestei hotărâri, astfel încât referendumul să aibă loc în interval de 60 de zile de la anunțare.

2. Președintele este revocat dacă mai mult de jumătate din voturile exprimate sunt favorabile revocării sale.

3. Dacă Președintele nu este revocat prin referendum, Președintele dizolvă Consiliul Național al Republicii Slovace în termen de 30 de zile de la anunțarea rezultatelor referendumului. În acest caz, începe un nou mandat prezidențial. Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace convoacă alegerile pentru Consiliul Național al Republicii Slovace în termen de șapte zile de la dizolvarea acestuia.

4. Prevederi suplimentare privind demiterea Președintelui sunt stabilite prin lege.

Art. 107

Președintele nu poate fi urmărit penal decât pentru încălcarea intenționată a Constituției sau pentru înaltă trădare. Consiliul Național al Republicii Slovace

decide în privința punerii sub acuzare a Președintelui cu o majoritate de trei cincimi din numărul total al membrilor Parlamentului. Actul de punere sub acuzare a Președintelui este depus de către Consiliul Național al Republicii Slovace la Curtea Constituțională, care se pronunță în ședință plenară. Un verdict de condamnare emis de Curtea Constituțională conduce la pierderea mandatului prezidențial și a eligibilității de a candida din nou pentru mandatul de Președinte.

Partea a II-a: Guvernul Republicii Slovace

Art. 108

Guvernul Republicii Slovace este organul suprem al puterii executive.

Art. 109

1. Guvernul este alcătuit din Prim-ministru, viceprim-miniștri și miniștri.

2. Funcția de membru al Guvernului este incompatibilă cu exercitarea mandatului de membru al Parlamentului, cu exercitarea oricărei alte funcții într-un alt organ al autorității publice, cu orice funcție într-un organism de stat, cu orice contract de angajare sau relație de angajare similară, activitate comercială, cu orice funcție într-un organ de conducere ori de control al unei persoane juridice care desfășoară o activitate comercială sau cu orice altă activitate economică ori remunerată, cu excepția gestiunii proprietății sale și a unei activități științifice, pedagogice, literare sau artistice.

Art. 110

1. Prim-ministrul este desemnat și revocat de către Președintele Republicii Slovace.

2. Orice cetățean al Republicii Slovace, eligibil în Consiliul Național al Republicii Slovace, poate fi desemnat Prim-ministru.

Art. 111

La propunerea Prim-ministrului, Președintele Republicii Slovace numește și revocă alți membri ai Guvernului Republicii Slovace și le încredințează conducerea ministerelor. Președintele poate numi ca Viceprim-ministru sau ministru orice cetățean al Republicii Slovace, eligibil în Consiliul Național al Republicii Slovace.

Art. 112

Membrii Guvernului sunt investiți în funcție de Președintele Republicii Slovace și depun următorul jurământ:

„Jur pe onoarea și conștiința mea credință Republicii Slovace. Îmi voi îndeplini obligațiile în interesul cetățenilor. Voi respecta Constituția și celelalte legi și voi depune eforturi pentru implementarea acestora.”

Art. 113

În termen de 30 de zile de la numirea sa, Guvernul trebuie să se prezinte în fața Consiliului Național al Republicii Slovace, să îi prezinte programul său și să solicite votul de încredere al acestuia.

Art. 114

1. Guvernul răspunde pentru exercitarea funcțiilor sale în fața Consiliului Național al Republicii Slovace, care poate adopta oricând o moțiune de cenzură împotriva sa.

2. Guvernul poate solicita oricând Consiliului Național al Republicii Slovace să îi acorde un vot de încredere.

3. Guvernul își poate angaja răspunderea oricând în fața Consiliului Național al Republicii pentru o lege sau orice altă problemă.

Art. 115

1. În situația în care Consiliul Național al Republicii Slovace adoptă o moțiune de cenzură împotriva Guvernului sau nu acordă un vot de încredere Guvernului la inițiativa acestuia, Președintele Republicii Slovace revocă Guvernul.

2. Atunci când Președintele Republicii Slovace acceptă demisia Guvernului, acesta îl însărcinează în continuare cu exercitarea atribuțiilor până în momentul numirii unui nou Guvern.

3. Atunci când Președintele Republicii Slovace revocă Guvernul conform alineatului 1, Guvernul demis este însărcinat în continuare cu exercitarea atribuțiilor până în momentul numirii unui nou Guvern, dar în mod exclusiv cu privire la atribuțiile constituționale menționate la articolul 119, literele a), b), e), f), m), n), o), p) și r); în exercitarea atribuțiilor de la articolul 119, literele m) și r), Guvernul are nevoie de consimțământul Președintelui Republicii Slovace.

Art. 116

1. Membrii Guvernului răspund pentru exercitarea atribuțiilor lor în fața Consiliului Național al Republicii Slovace.

2. Membrii Guvernului își pot prezenta demisia Președintelui Republicii Slovace.

3. Consiliul Național al Republicii Slovace poate adopta o moțiune de cenzură pentru activitatea unui membru al Guvernului. În acest caz, Președintele Republicii Slovace îl revocă pe respectivul membru al Guvernului.

4. Prim-ministrul poate, de asemenea, să-i propună Președintelui Republicii Slovace să revoce un membru al Guvernului.

5. Dacă Prim-ministrul demisionează, întregul Guvern își prezintă demisia.

6. În situația în care Consiliul Național al Republicii Slovace adoptă o moțiune de cenzură împotriva Prim-ministrului, Președintele Republicii Slovace îl revocă. Revocarea Prim-ministrului conduce la demiterea Guvernului.

7. Atunci când Președintele Republicii Slovace acceptă demisia unui membru al Guvernului sau îl revocă din funcție, acesta desemnează un membru al

Guvernului însărcinat cu exercitarea temporară a atribuțiilor membrului Guvernului a cărui demisie a acceptat-o.

Art. 117

Guvernul în exercițiu își depune demisia după ședința inaugurală a Consiliului Național al Republicii Slovace, nou-ales; totuși, Guvernul continuă să își exercite atribuțiile până la formarea unui nou Guvern.

Art. 118

1. Cvorumul de lucru al Guvernului este întrunit doar în prezența a mai mult de jumătate dintre membrii săi.

2. Pentru adoptarea unei ordonanțe guvernamentale, este necesar votul a mai mult de jumătate din membrii Guvernului.

Art. 119

Guvernul, ca organ colegial, decide cu privire la:

- a. proiectele de lege;
- b. emiterea de ordonanțe guvernamentale;
- c. programul Guvernului și îndeplinirea acestuia;
- d. principalele măsuri privind implementarea politicii economice și sociale a Republicii Slovace;
- e. proiectul bugetului de stat și legea de adoptare a acestuia;
- f. tratatele internaționale ale Republicii Slovace, a căror negociere a fost încredințată Guvernului de către Președintele Republicii Slovace;
- g. respectarea transferului de atribuții către membrii săi în vederea negocierii tratatelor internaționale, în temeiul articolului 102, alineatul 1, litera a;
- h. sesizarea Curții Constituționale a Republicii Slovace, referitoare la stabilirea constituționalității unui tratat internațional negociat, care necesită acordul Consiliului Național al Republicii Slovace;
- i. principalele probleme de politică internă și externă;
- j. supunerea în cadrul unor dezbateri publice a unui proiect de lege sau a oricărei alte măsuri importante;
- k. angajarea răspunderii în fața Consiliului Național al Republicii;
- l. acordarea amnistiei în materie de contravenții;
- m. numirea și revocarea, în cazurile stabilite de lege, a funcționarilor publici, precum și a unui număr de trei membri din Consiliul Judiciar al Republicii Slovace;
- n. propunerea de a declara stare de război, propunerea de declarare a mobilizării forțelor armate, propunerea de a declara legea marțială și încetarea acesteia și propunerea de declarare și încetare a stării de urgență;
- o. trimiterea de forțe armate în afara teritoriului Republicii Slovace în scop de ajutor umanitar, operațiuni militare sau misiuni de respectare a păcii sau consimțirea la prezența forțelor armate străine pe teritoriul

- Republicii Slovace în scop de ajutor umanitar, operațiuni militare sau misiuni de respectare a păcii ori aprobarea tranzitării teritoriului Republicii Slovace de către forțe armate străine;
- p. desfășurarea de forțe armate în afara teritoriului Republicii Slovace, pentru îndeplinirea obligațiilor care decurg din tratatele internaționale de apărare colectivă împotriva agresiunilor, pe o perioadă maximă de 60 de zile; Guvernul trebuie să informeze Consiliul Național al Republicii Slovace cu privire la o asemenea decizie;
 - r. alte aspecte stabilite de lege.

Art. 120

1. Pentru punerea în aplicare a legii și în limitele acesteia, Guvernul poate adopta ordonanțe.

2. Conform legii, Guvernul este autorizat să emită ordonanțe pentru aplicarea Acordului European de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Slovacă, pe de altă parte, precum și aplicarea tratatelor internaționale menționate la articolul 7, alineatul 2.

3. Ordonanțele guvernamentale sunt semnate de către Prim-ministru.

4. Ordonanțele guvernamentale trebuie aprobate conform procedurii prevăzute de lege.

Art. 121

Guvernul are dreptul să acorde amnistia în materie de contravenții. Prevederile suplimentare sunt stabilite prin lege.

Art. 122

Organele centrale ale administrației de stat și organele locale ale administrației de stat sunt înființate prin lege.

Art. 123

Dacă sunt abilitate de lege în acest sens și în limitele acesteia, ministerele și celelalte organe ale administrației de stat pot emite dispoziții legale obligatorii. Aceste dispoziții legale obligatorii sunt aprobate conform procedurii prevăzute de lege.

CAPITOLUL VII **Puterea judecătorească**

Partea I: Curtea Constituțională a Republicii Slovace

Art. 124

Curtea Constituțională a Republicii Slovace este un organ jurisdicțional independent, însărcinat cu protecția constituționalității legilor.

Art. 125

1. Curtea Constituțională decide în privința conformității:
 - a. legilor cu Constituția, cu legile constituționale și cu tratatele internaționale pentru care Consiliul Național al Republicii Slovace și-a exprimat acordul și care au fost ratificate și promulgate conform legii;
 - b. ordonanțelor guvernamentale, precum și a dispozițiilor legale obligatorii ale ministerelor și ale altor organe centrale ale administrației de stat cu Constituția, cu legile constituționale, cu tratatele internaționale pentru care Consiliul Național al Republicii Slovace și-a exprimat acordul și care au fost ratificate și promulgate conform legii și cu alte legi;
 - c. ordonanțelor cu caracter obligatoriu prevăzute la articolul 68 cu Constituția, cu legile constituționale și cu tratatele internaționale pentru care Consiliul Național al Republicii Slovace și-a exprimat acordul și care au fost ratificate și promulgate conform legii, cu excepția cazului în care o altă instanță judecătorească trebuie să se pronunțe în această privință;
 - d. dispozițiilor cu caracter obligatoriu ale organelor teritoriale ale administrației de stat și ordonanțelor obligatorii ale organelor locale autonome menționate la articolul 71, alineatul 2, cu Constituția, cu legile constituționale și cu tratatele internaționale pentru care Consiliul Național al Republicii Slovace și-a exprimat acordul și care au fost ratificate și promulgate conform legii, cu excepția cazului în care o altă instanță judecătorească trebuie să se pronunțe în această privință.

2. În situația în care Curtea Constituțională este sesizată cu una din cauzele menționate la alineatul 1, aceasta poate suspenda parțial sau integral efectele dispozițiilor contestate, dacă drepturile și libertățile fundamentale sunt amenințate de punerea lor în aplicare, dacă există riscul de pericol economic grav sau alte consecințe grave ireparabile.

3. În situația în care Curtea Constituțională, prin deciziile sale, pronunță neconstituționalitatea unora dintre reglementările legale la care face referire alineatul 1, acele reglementări vor înceta, parțial sau integral, să mai producă efecte. În termen de șase luni de la pronunțarea hotărârii Curții Constituționale, organele care au emis aceste reglementări legale au obligația de a le pune de acord cu Constituția, cu legea constituțională și cu tratatele internaționale promulgate conform legii, iar în privința reglementărilor menționate la alineatul 1, literele b) și c), punerea acestora de acord și cu celelalte legi și, de asemenea, în privința reglementărilor de la alineatul 1, litera d), punerea acestora de acord și cu ordonanțele guvernamentale și reglementările legale obligatorii ale ministerelor și ale altor organe centrale ale administrației de stat. În caz contrar, aceste

reglementări încetează, integral sau parțial, să mai producă efecte la șase luni de la pronunțarea deciziei de către Curtea Constituțională.

4. Curtea Constituțională nu decide cu privire la constituționalitatea sau conformitatea unui proiect de lege sau a unei propuneri de dispoziție legală obligatorie cu un tratat internațional promulgat conform legii, ori cu o lege constituțională.

5. Suspendarea efectelor dispozițiilor contestate, parțial sau integral, se termină în momentul pronunțării hotărârii Curții Constituționale, în situația în care Curtea Constituțională nu a anulat deja decizia de suspendare a efectelor dispozițiilor contestate, deoarece motivele pentru care a fost adoptată au încetat.

6. Hotărârea Curții Constituționale, emisă în temeiul alineatelor 1, 2 și 5, este publicată conform procedurilor prevăzute pentru publicarea legilor. Hotărârea definitivă a Curții Constituționale are caracter obligatoriu.

Art. 125a

1. Curtea Constituțională se pronunță cu privire la constituționalitatea tratatelor internaționale negociate, care necesită acordul Consiliului Național al Republicii Slovace.

2. Sesizarea Curții Constituționale pentru luarea unei decizii în temeiul alineatului 1 poate fi făcută de către Președintele Republicii Slovace sau de către Guvern înainte de prezentarea, spre deliberare, a tratatului internațional negociat, Consiliului Național al Republicii Slovace.

3. În urma sesizării conform alineatului 2, Curtea Constituțională decide în termenul stabilit de lege; în cazul în care, prin decizia sa, Curtea Constituțională hotărăște că tratatul internațional nu este conform cu Constituția sau cu o lege constituțională, acesta nu poate fi ratificat.

Art. 125b

1. Curtea Constituțională decide dacă obiectul referendumului care trebuie convocat, în baza solicitării cetățenilor sau a unei hotărâri a Consiliului Național al Republicii Slovace, în temeiul articolului 95, alineatul 1, este conform cu Constituția sau cu o lege constituțională.

2. Sesizarea Curții Constituționale pentru luarea unei decizii în temeiul alineatului 1 poate fi făcută de către Președintele Republicii Slovace, înainte de convocarea unui referendum, atunci când acesta are dubii în privința conformității cu Constituția sau cu legea constituțională a problemei supuse referendumului, în urma unei solicitări a cetățenilor sau a unei hotărâri a Consiliului Național al Republicii Slovace, în temeiul articolului 95, alineatul 1.

3. În urma sesizării efectuate conform alineatului 2, Curtea Constituțională decide în termen de 60 de zile de la data înaintării acesteia; în cazul în care Curtea Constituțională, prin decizia sa, declară că obiectul referendumului care trebuie convocat, în baza solicitării cetățenilor sau a unei hotărâri a Consiliului Național al Republicii Slovace, în temeiul articolului 95, alineatul 1, nu este

conform cu Constituția sau cu o lege constituțională, referendumul nu poate fi convocat.

Art. 126

1. Curtea Constituțională decide în privința conflictelor juridice dintre organele centrale ale administrației de stat, dacă legea nu a stabilit că un alt organ de stat decide în privința acestor conflicte.

2. Curtea Constituțională se pronunță cu privire la competența de control a Curții de Conturi.

Art. 127

1. Curtea Constituțională se pronunță cu privire la cauzele invocate de persoane fizice sau juridice referitoare la încălcarea libertăților sau a drepturilor fundamentale ale acestora, ori a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului garantate printr-un tratat internațional ratificat de Republica Slovacă și promulgat conform legii, cu excepția cazului în care o altă instanță judecătorească este competentă în privința asigurării protecției acestor drepturi și libertăți.

2. În cazul în care Curtea Constituțională constată încălcarea drepturilor și a libertăților vizate la alineatul 1 printr-o hotărâre judecătorească sau printr-o măsură ori o altă acțiune a instanței, anulează această hotărâre, măsură sau acțiune. Dacă încălcarea drepturilor sau a libertăților vizate la alineatul 1 este rezultatul unei inacțiuni, Curtea Constituțională poate decide ca persoana care a încălcat aceste drepturi și libertăți să rezolve problema. În același timp, Curtea Constituțională poate cere rejudecarea cauzei, poate interzice continuarea încălcării drepturilor și libertăților fundamentale, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale garantate de un tratat internațional ratificat de Republica Slovacă și promulgat conform legii sau, dacă acest lucru este posibil, poate solicita celui care a încălcat drepturile și libertățile vizate la alineatul 1 să restabilească situația anterioară încălcării.

3. Prin decizia sa de admitere a plângerii Curtea Constituțională poate acorda o compensație financiară adecvată persoanei ale cărei drepturi au fost încălcate conform alineatului 1.

4. Acțiunea în răspundere împotriva persoanei care a încălcat drepturile și libertățile prevăzute la alineatul 1, pentru daune sau alte prejudicii, nu este oprită de decizia Curții Constituționale.

Art. 127a

1. Curtea Constituțională se pronunță cu privire la plângerile organelor de autonomie teritorială împotriva hotărârilor neconstituționale sau ilegale sau împotriva altor acte neconstituționale sau ilegale care țin de competența autonomiei teritoriale, cu excepția cazului în care o altă instanță judecătorească decide în privința acestei protecții.

2. Dacă Curtea Constituțională admite plângerea unui organ de autonomie teritorială, aceasta va decide dacă hotărârea neconstituțională sau ilegală ori

acțiunea neconstituțională sau ilegală a intervenit în domeniul autonomiei teritoriale, dacă legea constituțională sau legea, în general, au fost încălcate ori dacă hotărârea osauri o altă acțiune a provocat această încălcare. În acest caz, Curtea Constituțională anulează hotărârea contestată sau, dacă încălcarea dreptului este rezultatul unui act care nu constituie o hotărâre judecătorească, aceasta interzice continuarea încălcării dreptului și decide, în măsura în care este posibil, ca situația anterioară încălcării să fie restabilită.

Art. 128

Curtea Constituțională oferă o interpretare a Constituției sau a legii constituționale pentru orice litigii. Decizia Curții Constituționale în privința interpretării Constituției sau a legii constituționale este publicată conform procedurii stabilite pentru publicarea legilor. Interpretarea este obligatorie de la data publicării.

Art. 129

1. Curtea Constituțională se pronunță cu privire la contestațiile formulate împotriva deciziei de validare sau de invalidare a mandatului unui membru al Parlamentului în Consiliul Național al Republicii Slovace.

2. Curtea Constituțională se pronunță cu privire la constituționalitatea și legalitatea alegerilor pentru Consiliul Național al Republicii Slovace și pentru organele de autonomie teritorială, dar și cu privire la constituționalitatea și legalitatea alegerilor pentru Parlamentul European.

3. Curtea Constituțională se pronunță cu privire la contestațiile formulate împotriva rezultatelor unui referendum și la contestațiile formulate împotriva rezultatelor referendumului de revocare din funcție a Președintelui Republicii Slovace.

4. Curtea Constituțională se pronunță în privința conformității cu legile constituționale și cu alte legi a unei decizii de dizolvare sau de suspendare a activității unui partid sau a unei alianțe politice.

5. Curtea Constituțională se pronunță cu privire la acuzarea Președintelui Republicii Slovace de către Consiliul Național al Republicii de încălcare voită a Constituției sau de înaltă trădare.

6. Curtea Constituțională se pronunță cu privire la constituționalitatea deciziilor de declarare a legii marțiale sau a stării de urgență și a altor decizii conexe.

7. Deciziile Curții Constituționale emise în exercitarea atribuțiilor prevăzute în alineatele precedente sunt obligatorii pentru toate organele autorității publice și pentru persoanele fizice și juridice interesate. Organele puterilor publice au obligația de a veghea la aplicarea neîntârziată a acestora. Prevederi suplimentare sunt stabilite prin lege.

Art. 130

1. Curtea Constituțională se pronunță la sesizarea:

- a. a cel puțin o cincime din numărul total al membrilor Parlamentului;

- b. Președintelui Republicii Slovace;
- c. Guvernului Republicii Slovace;
- d. instanțelor judecătorești;
- e. Procurorului General;
- f. apărătorului public al drepturilor vizate la articolul 125, alineatul 1, dacă aplicarea acelor dispoziții legale amenință libertățile și drepturile fundamentale garantate printr-un tratat internațional ratificat de Republica Slovacă și promulgat conform legii;
- g. Curții de Conturi a Republicii Slovace, în cazurile prevăzute la articolul 126, alineatul 2;
- h. oricărei persoane ale cărei drepturi sunt afectate, în cazurile prevăzute la articolele 127 și 127a;
- i. oricărei persoane care contestă competența de control a Curții de Conturi a Republicii Slovace, în cazurile prevăzute la articolul 126, alineatul 2;

2. Legea stabilește cine are dreptul de sesizare a Curții Constituționale în temeiul articolului 129.

Art. 131

1. Curtea Constituțională decide în ședință plenară cu privire la aspectele menționate la articolul 105, alineatul 2, articolul 107, articolul 125, alineatul 1, literele a) și b), articolul 125a, alineatul 1, articolul 125b, alineatul 1, articolul 128, articolul 129, alineatele 2 – 6, articolul 136, alineatele 2 și 3, articolul 138, alineatul 2, literele b) și c), precum și cu privire la unificarea jurisprudenței completelor sale de judecată, cu privire la organizarea sa internă și cu privire la proiectul de buget al Curții Constituționale. Curtea Constituțională decide în ședință plenară cu votul majorității judecătorilor săi. Dacă această majoritate nu este întrunită, sesizarea este respinsă.

2. Curtea Constituțională decide în privința celorlalte probleme în complete de trei membri. Fiecare complet de judecată decide cu votul majorității membrilor completului.

Art. 132

Abrogat.

Art. 133

Deciziile Curții Constituționale sunt definitive, neexistând nicio cale de atac legală împotriva acestora.

Art. 134

1. Curtea Constituțională este alcătuită din 13 judecători.

2. Judecătorii Curții Constituționale sunt numiți pe o perioadă de 12 ani de către Președintele Republicii Slovace, la propunerea Consiliului Național al Republicii

Slovace. Consiliul Național al Republicii Slovace propune un număr dublu de candidați pentru a fi numiți judecători de către Președintele Republicii Slovace.

3. Orice cetățean al Republicii Slovace, eligibil în Consiliul Național al Republicii Slovace, cu vârsta de 40 de ani împliniți, absolvent de studii juridice superioare și cu o experiență de cel puțin 15 ani într-o profesie juridică, poate fi numit judecător la Curtea Constituțională. Aceeași persoană nu poate fi numită pentru un nou mandat de judecător la Curtea Constituțională.

4. Judecătorii Curții Constituționale sunt investiți în funcție de Președintele Republicii Slovace prin depunerea următorului jurământ:

„Jur pe onoarea și conștiința mea că voi proteja inviolabilitatea drepturilor naturale ale omului și drepturilor civice, voi proteja principiile statului de drept, voi respecta Constituția, legile constituționale și tratatele internaționale ratificate de Republica Slovacă și promulgate conform legii și voi decide în mod independent și imparțial, după cum îmi va dicta conștiința.”

5. Mandatul de judecător al Curții Constituționale începe după depunerea jurământului.

Art. 135

Curtea Constituțională este condusă de Președintele acesteia, asistat de Vicepreședinte. Președintele și Vicepreședintele Curții Constituționale sunt numiți de Președintele Republicii Slovace dintre judecătorii Curții Constituționale.

Art. 136

1. Judecătorii Curții Constituționale beneficiază de aceeași imunitate ca și membrii Parlamentului.

2. Curtea Constituțională încuviințează urmărirea penală a unui judecător al Curții Constituționale sau pentru arestarea sa preventivă.

3. Curtea Constituțională încuviințează urmărirea penală a unui judecător al Curții Constituționale sau arestarea preventivă a judecătorilor și a Procurorului General. Curtea Constituțională decide în privința procedurilor disciplinare împotriva Președintelui Curții Supreme a Republicii Slovace, a Vicepreședintelui Curții Supreme a Republicii Slovace și împotriva Procurorului General.

4. În cazul în care Curtea Constituțională nu încuviințează urmărirea penală și arestarea preventivă nu sunt posibile pe durata mandatului de judecător al Curții Constituționale, de judecător sau de Procuror General.

Art. 137

1. Dacă un judecător numit la Curtea Constituțională este membru al unui partid politic sau al unei alianțe politice, acesta trebuie să demisioneze înainte de depunerea jurământului.

2. Judecătorii Curții Constituționale își exercită funcția cu titlu de profesie. Exercitarea acestei funcții este incompatibilă cu orice altă funcție în cadrul unui organism al autorității publice, cu orice relație contractuală în cadrul unui

serviciu public, cu orice contract de muncă sau relație contractuală similară, cu orice activitate comercială, cu orice funcție într-un organ de conducere sau de control al unei persoane juridice care desfășoară o activitate comercială sau cu orice altă activitate economică și remunerată, cu excepția gestiunii proprietății sale și a unei activități științifice, pedagogice, literare sau artistice.

3. În ziua preluării funcției de judecător, orice mandat de membru al Parlamentului sau de membru al Guvernului Republicii Slovace ia sfârșit.

Art. 138

1. Judecătorii Curții Constituționale pot renunța la funcție, prezentându-și demisia în scris Președintelui Curții Constituționale. În acest caz, mandatul unui judecător expiră la sfârșitul lunii calendaristice în cursul căreia a fost primită demisia.

2. Președintele Republicii Slovace poate revoca un judecător al Curții Constituționale:

- a. în cazul pronunțării unei hotărâri judecătorești definitive prin care judecătorul este declarat vinovat de o faptă penală comisă cu intenție sau prin care judecătorul este declarat vinovat pentru o faptă penală, iar instanța judecătorească nu pronunță o hotărâre de condamnare cu suspendare;
- b. în cazul unei măsuri disciplinare luate de Curtea Constituțională pentru o conduită incompatibilă cu exercitarea funcției de judecător al Curții Constituționale;
- c. în cazul în care Curtea Constituțională anunță că judecătorul nu mai participă la activitățile Curții Constituționale de mai mult de un an, sau
- d. dacă judecătorul nu mai este eligibil în Consiliul Național al Republicii Slovace.

Art. 139

În cazul demisiei sau revocării din funcție a unui judecător al Curții Constituționale, Președintele Republicii Slovace numește un alt judecător al Curții Constituționale pentru un mandat întreg dintre cele două persoane propuse de Consiliul Național al Republicii Slovace.

Art. 140

Prevederi suplimentare privind organizarea Curții Constituționale, procedurile judiciare interne, precum și statutul judecătorilor sunt stabilite prin lege.

Partea a II-a: Instanțele judecătorești ale Republicii Slovace

Art. 141

1. În Republica Slovacă justiția este exercitată de către instanțe judecătorești independente și imparțiale.

2. La toate nivelurile, justiția este exercitată în mod separat față de celelalte organe ale statului.

Art. 141a. CONSILIUL JUDICIAR AL REPUBLICII SLOVACE

1. Președintele Consiliului Judiciar al Republicii Slovace este Președintele Curții Supreme a Republicii Slovace. Ceilalți membri ai săi sunt:

- a. opt judecători aleși și revocați de către judecători ai Republicii Slovace;
- b. trei membri numiți și revocați de Consiliul Național al Republicii Slovace;
- c. trei membri numiți și revocați de către Președintele Republicii Slovace;
- d. trei membri numiți și revocați de Guvernul Republicii Slovace.

2. În temeiul alineatului 1, literele b) – d), poate fi numită membru în Consiliul Judiciar al Republicii Slovace orice persoană cu o reputație ireproșabilă, care deține o diplomă de studii juridice superioare și o experiență de cel puțin 15 ani în exercitarea unei profesii juridice.

3. Mandatele membrilor Consiliului Judiciar al Republicii Slovace au o durată de cinci ani. Aceeași persoană poate fi aleasă sau numită membru al Consiliului Judiciar al Republicii Slovace pentru cel mult două mandate consecutive.

4. Prerogativele Consiliului Judiciar al Republicii Slovace includ dreptul de:

- a. a propune Președintelui Republicii Slovace numele candidaților spre a fi numiți judecători și numele judecătorilor care vor fi revocați;
- b. a decide în privința repartizării și transferării judecătorilor;
- c. a propune Președintelui Republicii Slovace numirea în funcție și revocarea din funcție a Președintelui Curții Supreme a Republicii Slovace și a adjunctului Președintelui Curții Supreme a Republicii Slovace;
- d. a propune Guvernului Republicii Slovace candidații pentru postul de judecător, care vor reprezenta Republica Slovacă în organele judiciare internaționale;
- e. a alege și a demite membrii consiliilor disciplinare și de a alege și demite președinții acestor consilii disciplinare;
- f. a prezenta amendamente la proiectele de buget ale instanțelor judecătorești ale Republicii Slovace în cadrul procesului de întocmire a bugetului de stat;
- g. a exercita alte prerogative prevăzute de lege.

5. Adoptarea unei hotărâri de către Consiliul Judiciar al Republicii Slovace necesită votul a mai mult de jumătate din numărul total al membrilor săi.

6. Modalitățile privind constituirea Consiliului Judiciar al Republicii Slovace, prerogativele și organizarea acestuia, relațiile cu organele de administrare ale justiției și organele de autonomie judiciară sunt stabilite prin lege.

Art. 142

1. Instanțele judecătorești decid în privința cauzelor de drept civil și de drept penal; acestea examinează, de asemenea, legalitatea deciziilor organelor din

administrația publică și legalitatea deciziilor, măsurilor sau a altor acțiuni ale organismelor autorității publice, în cazul în care legea prevede astfel.

2. Instanțele judecătorești sunt alcătuite din complete de judecată, cu excepția cazurilor când legea prevede în mod expres că într-o anumită cauză trebuie să decidă un singur judecător. Legea stabilește cazurile în care asesorii populari, aleși din rândul cetățenilor, participă la hotărârile completelor de judecată și situațiile în care un angajat al instanței judecătorești, autorizat de un judecător, are putere de decizie. Pot fi formulate recursuri împotriva deciziilor luate de un angajat al instanței judecătorești, autorizat de un judecător, însă în acest caz judecătorul este cel care decide.

3. Hotărârile sunt pronunțate în numele Republicii Slovace. Acestea sunt întotdeauna pronunțate în mod public.

Art. 143

1. Sistemul judiciar cuprinde Curtea Supremă a Republicii Slovace și celelalte instanțe judecătorești.

2. Modalitățile de reglementare a activității instanțelor judecătorești, competențele, organizarea și regulile de procedură ale acestora sunt stabilite prin lege.

3. Organele de autonomie judiciară participă, de asemenea, la gestiunea și administrarea instanțelor judecătorești, în limitele legii.

Art. 144

1. În exercițiul funcției, judecătorii sunt independenți, iar în pronunțarea hotărârilor lor nu sunt ținuți decât de Constituție, de legea constituțională, de tratatele internaționale vizate la articolul 7, alineatele 2 – 5, și de lege.

2. Dacă instanța judecătorească consideră că o reglementare legală obligatorie sau prevederi speciale ale acesteia contravine Constituției, legii constituționale, unui tratat internațional vizat la articolul 7, alineatelor 2 – 5, sau legii, aceasta suspendă deliberările și inițiază procedura prevăzută la articolul 125, alineatul 1. Decizia Curții Constituționale a Republicii Slovace este obligatorie pentru toate instanțele judecătorești.

Art. 145

1. Judecătorii sunt numiți și revocați pe o perioadă nedeterminată de către Președintele Republicii Slovace, la propunerea Consiliului Judiciar al Republicii Slovace.

2. Orice cetățean al Republicii Slovace, eligibil în Consiliul Național al Republicii Slovace, cu vârsta de 30 de ani împliniți și cu studii superioare finalizate în domeniul juridic, poate fi numit judecător. Legea stabilește celelalte condiții de numire a judecătorilor și de promovare a acestora, precum și limitele imunității acestora.

3. La propunerea Consiliului Judiciar al Republicii Slovace, Președintele Republicii Slovace numește Președintele și Vicepreședintele Curții Supreme a Republicii

Slovace dintre judecătorii Curții Supreme a Republicii Slovace, pe o perioadă de cinci ani. Aceași persoană poate fi numită Președinte al Curții Supreme a Republicii Slovace și Vicepreședinte al Curții Supreme a Republicii Slovace pentru cel mult două mandate consecutive. Președintele Republicii Slovace poate revoca Președintele Curții Supreme a Republicii Slovace sau Vicepreședintele Curții Supreme a Republicii Slovace, pentru motivele prevăzute de articolul 147.

4. Judecătorii depun următorul jurământ în fața Președintelui Republicii Slovace: „Jur pe onoarea și conștiința mea că voi respecta Constituția, legile constituționale și tratatele internaționale ratificate de Republica Slovacă și promulgate conform legii și legile, voi interpreta legile și voi decide în mod independent și imparțial, după cum îmi va dicta conștiința.”

5. Judecătorul își începe mandatul după depunerea jurământului.

Art. 145a

1. Dacă judecătorul numit este membru al unui partid politic sau al unei alianțe politice, acesta trebuie să renunțe la calitatea de membru de partid înainte de depunerea jurământului.

2. Judecătorii își exercită funcția cu titlu de profesie. Exercitarea funcției de judecător este incompatibilă cu orice altă funcție în cadrul unui organism al autorității publice, cu orice relație contractuală în cadrul unui serviciu public, cu orice contract de muncă sau relație contractuală similară, activitate comercială, cu orice funcție într-un organ de conducere sau de control al unei persoane juridice care desfășoară o activitate comercială sau cu orice altă activitate economică ori remunerată, cu excepția gestiunii proprietății sale și a unei activități științifice, pedagogice, literare sau artistice, precum și cu calitatea de membru al Consiliului Judiciar al Republicii Slovace.

Art. 146

Judecătorii pot renunța la funcție, prezentându-și demisia în scris Președintelui Republicii Slovace. În acest caz, mandatul unui judecător expiră la sfârșitul lunii calendaristice în cursul căreia a fost primită demisia.

Art. 147

1. La propunerea Consiliului Judiciar al Republicii Slovace, Președintele Republicii Slovace revocă judecătorii în baza unei hotărâri judecătorești definitive de condamnare pentru o faptă penală comisă cu intenție, sau dacă a fost condamnat în mod legal pentru o faptă penală și instanța judecătorească nu a pronunțat o hotărâre de condamnare cu suspendare, în cazul măsurilor disciplinare adoptate de un consiliu disciplinar pentru o conduită incompatibilă cu exercitarea funcției de judecător sau dacă acesta și-a pierdut dreptul electoral de a fi ales în Consiliul Național al Republicii Slovace.

2. La propunerea Consiliului Judiciar, Președintele Republicii Slovace poate revoca un judecător:

- a. dacă starea de sănătate a acestuia nu îi permite să își exercite atribuțiile de judecător de cel puțin un an;
- b. dacă acesta a împlinit vârsta de 65 de ani.

Art. 148

1. Judecătorii nu pot fi transferați la alte instanțe judecătorești decât cu acordul acestora sau în baza deciziei unui consiliu disciplinar.
2. Motivele suspendării exercitării funcției de judecător și condițiile de suspendare temporară a postului unui judecător sau mutarea temporară a unui judecător sunt stabilite prin lege.
3. Modalitatea de constituire a asesorilor populari este stabilită prin lege.

CAPITOLUL VIII

Parchetul General al Republicii Slovace și Avocatul Poporului

Partea I : Parchetul General al Republicii Slovace

Art. 149

Parchetul General al Republicii Slovace apără drepturile și interesele legale ale persoanelor fizice și juridice și ale statului.

Art. 150

Parchetul General este condus de Procurorul General, care este numit și revocat de Președintele Republicii Slovace, la propunerea Consiliului Național al Republicii Slovace.

Art. 151

Modalitățile privind numirea și revocarea, drepturile și obligațiile procurorilor și organizarea Parchetului General sunt stabilite prin lege.

Partea a II-a: Avocatul Poporului

Art. 151a

1. Avocatul Poporului este un organ independent care, în limita și modalitatea stabilite de lege, protejează libertățile și drepturile fundamentale ale persoanelor fizice și juridice în relația acestora cu organismele administrației publice, în cazul în care acțiunile, deciziile sau abținerile acestora nu sunt conforme cu ordinea publică. În situațiile prevăzute de lege, Avocatul

Poporului poate participa la stabilirea răspunderii persoanelor care lucrează în organele administrației publice, dacă aceste persoane au încălcat drepturile omului sau libertățile fundamentale ale persoanelor fizice sau juridice. Toate organismele autorității publice trebuie să îi acorde Avocatului Poporului asistența necesară.

2. Avocatul Poporului poate solicita Curții Constituționale a Republicii Slovace să se pronunțe, în temeiul articolului 125 din Constituție, cu privire la încălcarea de către o normă juridică obligatorie a drepturilor omului sau a libertăților fundamentale garantate tuturor persoanelor fizice sau juridice.

3. Avocatul Poporului este ales pe o perioadă de cinci ani, de către Consiliul Național al Republicii Slovace, dintre candidații propuși de cel puțin 15 membri ai Parlamentului. Orice cetățean al Republicii Slovace, eligibil în Consiliul Național al Republicii Slovace și cu vârsta de minimum 35 de ani împliniți în ziua alegerilor, poate fi ales Avocat al Poporului. Avocatul Poporului nu poate fi membru al niciunui partid politic și al niciunei alianțe politice.

4. Mandatul Avocatului Poporului încetează în ziua pronunțării unei hotărâri judecătorești definitive prin care acesta este condamnat pentru o faptă penală comisă cu intenție sau prin care este condamnat pentru o faptă penală, iar instanța judecătorească nu pronunță o hotărâre de condamnare cu suspendare, ori dacă și-a pierdut drepturile electorale.

5. Consiliul Național al Republicii Slovace poate revoca Avocatul Poporului dacă starea de sănătate a acestuia din urmă nu îi permite să își exercite atribuțiile în mod corespunzător de cel puțin trei luni.

6. Prevederi suplimentare referitoare la alegerea și revocarea Avocatului Poporului, competențele, condițiile de exercitare a funcției sale, modalitatea de asigurare a protecției și a aplicării drepturilor persoanelor fizice și juridice sunt stabilite prin lege.

CAPITOLUL IX

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 152

1. În măsura în care nu sunt contrare prezentei Constituții, legile constituționale, legile și alte reglementări legale obligatorii rămân în vigoare în Republica Slovacă. Organele competente ale Republicii Slovace le pot modifica sau abroga.

2. Legile și celelalte reglementări legale obligatorii adoptate de Republica Federală Cehă și Slovacă nu mai produc efecte din momentul expirării unui termen de 90 de zile de la publicarea, conform procedurilor stabilite pentru publicarea legilor, a deciziilor Curții Constituționale a Republicii Slovace, care constată cauzitatea acestora.

3. Curtea Constituțională a Republicii Slovace decide cu privire la caducitatea reglementărilor legale, la propunerea persoanelor menționate la articolul 130 din Constituție.

4. Interpretarea și aplicarea legilor constituționale, a legilor și a altor reglementări legale obligatorii trebuie să fie conforme cu prezenta Constituție.

Art. 153

Drepturile și obligațiile care rezultă din tratatele internaționale pe care trebuie să le respecte Republica Federală Cehă și Slovacă sunt transferate Republicii Slovace în limitele stabilite de legea constituțională a Republicii Federale Cehă și Slovacă sau printr-un acord între Republica Slovacă și Republica Cehă.

Art. 154

1. Consiliul Național Slovac, ales în temeiul articolului 103 din Legea Constituțională nr. 143/1968 privind Federația Cehoslovacă, modificată, își exercită atribuțiile în calitate de Consiliu Național al Republicii Slovace, conform prezentei Constituții. Mandatul Consiliului Național al Republicii Slovace începe din ziua alegerilor pentru Consiliul Național Slovac.

2. Guvernul Republicii Slovace, numit în temeiul articolului 122, alineatul 1, litera a) din Legea Constituțională nr. 143/1968 privind Federația Cehoslovacă, modificată, își exercită atribuțiile în calitate de Guvern numit conform prezentei Constituții.

3. Președintele Curții Supreme a Republicii Slovace și Procurorul General al Republicii Slovace, numiți în baza reglementărilor legale în vigoare, rămân în funcție până la ocuparea posturilor acestora conform prezentei Constituții.

4. Judecătorii instanțelor judecătorești ale Republicii Slovace, numiți în baza reglementărilor legale în vigoare, sunt considerați ca numiți pe o perioadă nedeterminată, conform prezentei Constituții.

Art. 154a

Conform prezentei legi constituționale, Președintele Consiliului Național al Republicii Slovace convoacă alegerile pentru Președintele Republicii Slovace în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a legii menționate la articolul 101, alineatul 10.

Art. 154b

1. La expirarea mandatului, un judecător numit pe o perioadă de patru ani înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi constituționale și la propunerea Consiliului Judiciar al Republicii Slovace este numit de Președintele Republicii Slovace ca judecător pe durată nedeterminată, chiar dacă nu a împlinit vârsta de 30 de ani în momentul numirii sale.

2. Judecătorii numiți pe perioadă nedeterminată, potrivit prezentelor dispoziții, sunt considerați judecători numiți conform prezentei legi constituționale.

3. Prevederile articolului 134, alineatul 2, prima teză, și alineatul 3, a doua teză, nu se aplică judecătorilor Curții Constituționale numiți înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi constituționale.

Art. 154c

1. Tratatul internațional privind drepturile omului și libertățile fundamentale, ratificate de Republica Slovacă și publicate, conform legii, înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi constituționale, fac parte din ordinea juridică internă a statului și au prioritate față de legile interne adoptate în materia drepturilor și libertăților constituționale.

2. Alte tratate internaționale ratificate de Republica Slovacă și publicate conform legii, înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi constituționale, fac parte din ordinea juridică internă a statului, potrivit prevederilor legale.

Art. 155

Sunt abrogate următoarele legi:

1. Legea constituțională a Consiliului Național Slovac nr. 50/1990 privind denumirea, emblema statală, steagul național, sigiliul statal și imnul național al Republicii Slovac;

2. Legea constituțională a Consiliului Național Slovac nr. 79/1990 privind numărul de deputați în Consiliul Național Slovac, privind textul jurământului deputaților din Consiliul Național Slovac, al membrilor Guvernului Republicii Slovac și al deputaților Comitetelor Naționale și privind durata mandatului Consiliului Național Slovac;

3. Legea constituțională a Consiliului Național Slovac nr. 7/1992 privind Curtea Constituțională a Republicii Slovac.

Art. 156

Prezenta Constituție a Republicii Slovac (Legea nr. 460/1992) intră în vigoare la data de 1 octombrie 1992, cu excepția articolului 3, alineatul 2; articolului 23, alineatul 4, în privința expulzării sau extrădării unui cetățean într-un alt stat; articolului 53; articolului 84, alineatul 3, în privința declarației de război împotriva unui alt stat; articolului 86, literele k) și l); articolului 102, litera g), privind numirea profesorilor și a rectorilor universitari și numirea și promovarea generalilor, și literele j) și k); articolului 152, alineatul 1, a doua teză, privind legile constituționale, legile și alte reglementări legale obligatorii emise de organele Republicii Federale Cehe și Slovac, care vor intra în vigoare în paralel cu modificările regimului constituțional al Republicii Federale Cehe și Slovac, în conformitate cu prezenta Constituție.

Legea constituțională nr. 244/1998 a intrat în vigoare în data de 5 august 1998.

Legea constituțională nr. 9/1999 a intrat în vigoare în data de 27 ianuarie 1999.

Legea constituțională nr. 90/2001 a intrat în vigoare în data de 1 iulie 2001, cu excepția articolului 125a, articolului 127, articolului 127a, articolului 134,

alineatele 1 și 3, și articolului 151a, care vor intra în vigoare în data de 1 ianuarie 2002.

Legea constituțională nr. 140/2004 a intrat în vigoare în ziua promulgării, la 18 martie 2004.

Legea constituțională nr. 323/2004 a intrat în vigoare în data de 1 iunie 2004, cu excepția primului punct al articolului I, care va intra în vigoare în data de 20 iulie 2004.

Legea constituțională nr. 463/2005 a intrat în vigoare în data de 1 ianuarie 2006.

Legea constituțională nr. 92/2006 a intrat în vigoare în data de 1 aprilie 2006.

Legea constituțională nr. 210/2006 a intrat în vigoare în data de 1 mai 2006.

Legea constituțională nr. 100/2010 a intrat în vigoare în data de 1 ianuarie 2011.

Legea constituțională nr. 356/2011 a intrat în vigoare în data de 21 octombrie 2011.

Legea constituțională nr. 232/2012 a intrat în vigoare în data de 1 septembrie 2012.

